سال (18) | چنڇر 25 اپريل 2026ع 07 ذوالقعد 1447ھ صفحا 6 - ملھہ 30 وپيہ | شمارو (213)

THE MOST INFLUENTIAL & WIDELY ACCLAIMED SINDHI DAILY OF PAKISTAN

THE DAILY IBRAT Hyderabad

روزاني عبرت

حيدرآباد

Regd: NO-2430-B

68 YEAR 1958 - 2026

Hyd: Ph: 2728703-4, 2728571-2, Fax: 2781879, 2784300 - Isld Ph: 2823277
Karachi Ph: 2272030-7 - 4538862-3 - Fax: 2272038-9 - 4543839 - 2639492- Lahore: Ph: 5854047-8

سال (94) | چنڇر 25 اپريل 2026ع 07 ذوالقعد 1447ھ صفحا 6 - ملھہ 30 وپيہ | شمارو (250)

website: www.dailyibrat.com Email: ibrat@yahoo.com, ibratmarketing@yahoo.com

Daily Ibrat Karachi — Saturday 26th April 2026

ايران سان فوري طور معاهدو ڪري سگهان ٿو، جيڪو هميشہ لاءِ قائم رهي، بهتر موقعو ڏئي رهيا آهيون: صدر ٽرمپ

ايران سان ڊيل جي صورت ۾، آبنائي هرمز کوليو ويندو، آمريڪا هن اهم رستي کي کولڻ لاءِ تيار آهي ۽ ايران سان فوري طور تي معاهدو پڻ ممڪن آهي: آمريڪي صدر ڊونلڊ ٽرمپ

آبنائي هرمز جي بندش ايران جي معيشت کي متاثر ڪري رهي آهي ۽ ان کي پنهنجون ڪاروباري سرگرميون جاري رکڻ جي قابل نہ ڇڏي رهي آهي، ايراني قيادت بابت غيريقيني صورتحال آهي

ايران ۾ 75 سيڪڙو تائين مقصد حاصل ڪيا ويا آهن، جيئوٽيڪ ايران ٻن هفتن جي جنگ بندي دوران ڪجهہ حد تائين پنهنجي فوجي صلاحيت بحال ڪري چڪو آهي

آمريڪي فوج هڪ ڏينهن ۾ ان کي ٻيهر ختم ڪرڻ جي صلاحيت رکي ٿي، ايران سان هڪ ڊگهي مدي جو امن معاهدو چاهيون ٿا، تنهن ڪري ڪنهن بہ معاهدي ۾ جلدي نہ ڪئي ويندي

واشنگٽن (م ڊ) آمريڪي صدر ٽرمپ چيو آهي تہ هو ايران سان ڪنهن بہ ڊيل ۾ جلدي نہ ڪندو ۽ هڪ مستقل معاهدو چاهي ٿو جيڪو هميشہ لاءِ قائم رهي هن چيو تہ ايران سان ڊيل جي صورت ۾، آبنائي هرمز کوليو ويندو. وائيٽ هائوس ۾ ميڊيا سان ڳالهائيندي، صدر ٽرمپ آبنائي هرمز تي مڪمل ڪنٽرول جو دعويٰ ڪيو ۽ چيو تہ آمريڪا هن اهم رستي کي کولڻ لاءِ تيار
بقايا نمبر 22 ڏسو صفحو 2

اسرائيل ۽ لبنان وچ ۾ جنگ بندي ۾ ٽن هفتن جي واڌ جو اعلان

ھا ڳالهائي اوول آفيس ۾ اسرائيلي ۽ لبناني اختيارين ۾ ملاقات ڪانپوءِ ڪئي وئي

واشنگٽن (اي پي پي) اسرائيل ۽ لبنان وچ ۾ جنگ بندي ۾ ٽن هفتن جي واڌ جو اعلان ڪيو ويو آهي پرڏيهي ميڊيا مطابق
بقايا نمبر 1 ڏسو صفحو 2

پاڪستان پاران سلامتي ڪائونسل سنڌ طاس معاهدو بحال ڪرائڻ جو مطالبو

معاهدي جي معطلي سان خطي ۾ 240 ملين کان وڌيڪ ماڻهن لاءِ انساني بحران پيدا ٿيندو

ڀارت کي پاڻي جي معاهدي تي مڪمل عمل، ڊيٽا شيئرنگ ۽ سهڪار بحال ڪرڻ تي مجبور ڪيو وڃي

گڏيل قومون (اي پي پي) پاڪستان گڏيل قومن جي سلامتي ڪائونسل کان مطالبو ڪيو آهي ... تاريخي سنڌ طاس معاهدي جي معطلي جو ... ڀارت پاران 1960ع
بقايا نمبر 23 ڏسو صفحو 2

ڪراچي: ڪراچي جو پوليس چيف آءِ جي آزاد خان گورنر هائوس ۾ سنڌ جي گورنر نهال هاشمي سان ملاقات ڪري رهيو آهي

وفاقي ۽ صوبائي حڪومت جي تعاون سان خيبر پختونخوا ۾ دهشتگردن خلاف ڪامياب آپريشن جي فتنہ الخوارج جي ...

اسلام آباد (اي پي پي) گهوٽ معاملن ...
بقايا نمبر 24 ڏسو صفحو 2

پهلگام فالس فليگ، پاڪستاني فضائي حدن جي بندش ڀارت لاءِ وڏو معاشي نقصان ثابت

اسلام آباد (اي پي پي) پهلگام فالس
بقايا نمبر 25 ڏسو صفحو 2

آمريڪا ۽ ايران وچ ۾ ٻيهر ڳالهين لاءِ وفدن جي اسلام آباد آمد، نائب وزيراعظم ۽ فيلڊ مارشل سان اهم رابطا

پاڪستاني ٽيڪنيڪل ٽيم سان ڳالهين جي نتيجي ۾، آمريڪا ۽ ايران وچ ۾ ڳالهين جو ٻيو دور جلد شروع ٿيڻ جو امڪان، عباس عراقچي هڪ مختصر ٽيم سان گڏ اڄ اسلام آباد پهچندو

آمريڪا-ايران ڳالهين جي ٻئي مرحلي ۾ ڪنهن وڏي اڳڀرائي جو امڪان، ايران جي پرڏيهي وزير جا پاڪستان جي سياسي ۽ عسڪري قيادت سان رابطا، خطي جي صورتحال تي ڳالهيون

عباس عراقچي پاڪستان جي نائب وزيراعظم ۽ پرڏيهي وزير اسحاق ڊار ۽ فيلڊ مارشل عاصم منير سان ڌار ڌار ڳالهہ ٻولهہ ڪئي، جنگ بندي بابت معاملن تي پڻ تفصيلي ڳالهہ ٻولهہ ڪئي وئي

خطي ۾ امن ۽ استحڪام لاءِ فوري اڳڀرائي لازمي آهي (نائب وزيراعظم اسحاق ڊار) عباس عراقچي پاڪستان جي تعميري ۽ هاڪاري ڪردار جي واکاڻ ڪئي ۽ رابطي ۾ رهڻ تي اتفاق ڪيو

اسلام آباد/تهران/ واشنگٽن (مانيٽرنگ ڊيسڪ) ايران سان ڳالهين لاءِ آمريڪي وفد جو اڄ واشنگٽن کان اسلام آباد روانو ٿيڻ جو امڪان آهي ذريعن موجب، پاڪستاني ٽيڪنيڪل ٽيم سان ڳالهين جي نتيجي ۾ آمريڪا ۽ ايران وچ ۾ ڳالهين جو ٻيو دور جلد شروع ٿيڻ جو امڪان آهي ان ڳالهہ جي پاڪستاني حڪومتي ذريعن طرفان تصديق ڪئي وئي آهي ... ويو هو تہ ايراني پرڏيهي وزير عباس عراقچي
بقايا نمبر 2 ڏسو صفحو 2

خيبر ضلعي ۾ گڏيل ڳجهي اطلاع جي بنياد تي آپريشن ۾ 22 دهشتگرد مارجي ويا

آپريشن دوران شديد فائرنگ جي ڏي وٺ ۾ هندستان جي اسپانسرڊ فتنہ الخوارج سان تعلق رکندڙ 22 خوارجين کي ماريو ويو

نتيجي ۾ 10 سالن جو معصوم ٻار بہ شهيد ٿي ويو، مارجي ويل ڀارتي اسپانسرڊ خوارجين وٽان هٿيار، گولا بارود پڻ هٿ آيو

اسلام آباد (اي پي پي) سيڪيورٽي فورسز ۽ قانون لاڳو ڪندڙ ادارن طرفان ضلعي خيبر ۾ خوارجين جي موجودگي جي اطلاع تي 21 اپريل 2026ع تي هڪ گڏيل ڳجهي اطلاع جي بنياد تي آپريشن ڪيو
بقايا نمبر 3 ڏسو صفحو 2

لاهور: ماحولياتي تبديلي وارو وفاقي وزير ڊاڪٽر مصدق ملڪ مينيجمينٽ ڪورس مڪمل ڪندڙ عملدارن ۾ سرٽيفڪيٽ ورهائي رهيو آهي

سرڪاري آفيسر فيصلاسازي ۾ شاهدين تي ٻڌل طريقيڪار اختيار ڪن: مصدق ملڪ

سول سروس ملڪ جو هڪ انتهائي باصلاحيت ۽ مقابلي جي عمل مان گذري ايندڙ ادارو آهي

لاهور (اي پي پي) موسمياتي تبديلي ۽ ماحولياتي هم آهنگي واري وفاقي وزير ڊاڪٽر مصدق ملڪ سرڪاري آفيسرن تي زور ڀريو آهي تہ هو فيصلا سازي ۾ شاهدين تي ٻڌل طريقيڪار کي اختيار ڪن ۽
بقايا نمبر 5 ڏسو صفحو 2

وفاقي آئيني عدالت ۾ ڪراچي ۾ حد دخلين بابت ڪيس ٻڌڻي لاءِ مقرر

اسلام آباد (اي پي پي) وفاقي آئيني عدالت ۾ ڪراچي ۾ حد دخلين جي خاتمي
بقايا نمبر 4 ڏسو صفحو 2

پيٽرول ۽ ڊيزل جي قيمتن ۾ 26 روپيا 77 پئسن جي واڌ، پيٽرول 393 روپيا 35 پئسا ليٽر ٿي ويو

اسلام آباد(بيورو رپورٽ) وفاقي حڪومت پيٽروليم مصنوعات جي قيمتن ۾ ورري واڌ
بقايا نمبر 40 ڏسو صفحو 2

سنڌ ۾ پوليو جي خاتمي لاءِ خصوصي پوليو مهم 11 کان 24 مئي تائين هلندي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) وفاقي وزير صحت مصطفيٰ ڪمال سان ايمرجنسي آپريشنز سينٽر سنڌ جي ڪوآرڊينيٽر ملاقات ڪئي آهي. ملاقات دوران مصطفيٰ ڪمال کي سنڌ ۾ پوليو جي خاتمي لاءِ ڪيل
بقايا نمبر 26 ڏسو صفحو 2

پاڪستان گڏيل عرب امارات کان قرض طور ورتل سموري رقم واپس ڪري ڇڏي

اسلام آباد (مانيٽرنگ ڊيسڪ) پاڪستان گڏيل عرب امارات طرفان ڊپازٽ طور ڏنل سموري رقم واپس ڪري ڇڏي آهي
بقايا نمبر 29 ڏسو صفحو 2

بڪنگ آفيسن کي ڊي سيل ڪرڻ بابت درخواستون رد

عدالت غيرقانوني پارڪنگ ۽ قبضا فوري ختم ڪرڻ جو حڪم ڏنو

سرڪاري زمين کي واپاري مقصدن لاءِ استعمال ڪرڻ جو ڪو بہ قانوني حق ناهي

ڊگهي عرصي تائين زمين جو استعمال ڪرڻ سان بہ ڪو قانوني حق پيدا نٿو ٿئي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ هاءِ ڪورٽ / آئيني بينچ ايم نائن موٽروي تي قائم مسافر بسن جي بڪنگ آفيسن کي سيل
بقايا نمبر 27 ڏسو صفحو 2

ورڪرز ويلفيئر بورڊ گورننگ باڊي جي ڪجهہ ميمبرن وارو نوٽيفڪيشن ڪالعدم قرار

سعيد غني، آصف حيدر شاهہ ساجد جمال ابڙو محمد صالح جماڻي جا نالا شامل

سيريل نمبر 7 کان 10 تائين لاڳو ٿيندڙ نوٽيفڪيشن ايندڙ ٻڌڻي تائين معطل رهندو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ هاءِ ڪورٽ جي آئيني بينچ عدالت ورڪرز ويلفيئر بورڊ جي گورننگ باڊي ڪجهہ ميمبرن واري
بقايا نمبر 28 ڏسو صفحو 2

ڪراچي: چيئرمين ڪراچي پورٽ گورنر نهال هاشمي کي شيلڊ ڏيندي

ايراني قوم جي اتحاد دشمن ۾ ڏار وجهي ڇڏيا آهن: سپريم ليڊر

ايران جي قوم دشمن کي سندس ناپاڪ مقصدن ۾ ڪامياب ٿيڻ نہ ڏني

تهران (مانيٽرنگ ڊيسڪ) ايراني سپريم ليڊر آيت الله مجتبيٰ خامنہ اي ايراني قوم جي غير معمولي اتحاد کي ...
بقايا نمبر 21 ڏسو صفحو 2

پرڏيهي وزير اسحاق ڊار جي روس جي پرڏيهي وزير سان فون تي ڳالهہ ٻولهہ

ٻنهي اڳواڻن عالمي امن ۽ سلامتي جي حمايت ۾ ٻطرفن لاڳاپن تي تعاون کي ساراهيو

سرگئي لاروف کي پاڪستان جي دوري جي دعوت، ٻنهي ڌرين رابطي ۾ رهڻ تي بہ اتفاق ڪيو

اسلام آباد (اي پي پي)نائب وزيراعظم ۽ پرڏيهي وزير سينيٽر محمد اسحاق ڊار روسي فيڊريشن جي پرڏيهي وزير سرگئي لاروف سان ٽيليفون تي ڳالهہ ٻولهہ ڪئي پرڏيهي آفيس موجب ٻنهي اڳواڻن
بقايا نمبر 20 ڏسو صفحو 2

ڪراچي ۾ سالڊويسٽ مئنيجمينٽ جي نظام کي اثرائتو بڻائڻ لاءِ جديد مشينري متعارف ڪرائڻ جي هدايت

لينڊ فل سائيٽ تي ليزر ريڊر ڊيوائس استعمال ڪيو وڃي جنهن سان ڪچري جي درجي بندي ۽ منظم معلومات حاصل ٿيندي: ناصر شاهہ

"صاف ستري ۽ صحتمند سنڌ" چيئرمين بلاول ڀٽو جو ويزن آهي ۽ ان ويزن کي مڪمل ڪرڻ لاءِ سمورن ادارن کي گڏجي اپاءَ وٺڻا پوندا

ڪشمور-ڪنڌڪوٽ، لاڙڪاڻو ڪوٽ ڏيجي، نوابشاهہ، سيوهڻ، ملڪيار (حيدرآباد)، عمرڪوٽ ۽ ڏاڀيجي ۾ لينڊفل سائيٽس جي تجويز

انجنيئرڊ سينيٽري لينڊ فل سائيٽ جلد فعال ٿي ويندي، منصوبي جي تڪميل

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ جي مڪاني ادارن واري کاتي جي وزير سيد ناصر حسين شاهہ سان چيني وفد جي ملاقات دوران شهر ۾ صفائي ستھرائي ويسٽ مئنيجمينٽ ۽ شهري سهولتن جي بهتري بابت تفصيلي خيالن جي ڏي وٺ ڪئي وئي ان موقعي
بقايا نمبر 6 ڏسو صفحو 2

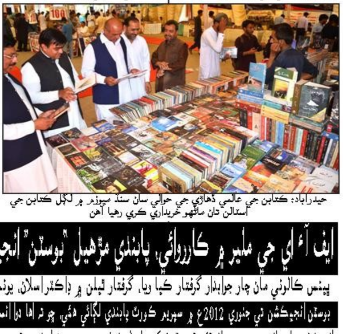

حيدرآباد: ڪتابن جي عالمي ڏهاڙي جي حوالي سان سنڌ ميوزم ۾ لڳل ڪتابن جي اسٽالن تان ماڻهو خريداري ڪري رهيا آهن

پاڪستان علائقائي ۽ عالمي امن لاءِ ڳالهين ۽ سفارتڪاري کي هٿي ڏئي رهيو آهي: وزيراعظم

گهڻ رخي ۽ امن لاءِ سفارتڪاري جي عالمي ڏينهن جي موقعي تي پاڪستان حڪومت گڏيل قومن جي چارٽر جي اصولن موجب ڳالهين، تعاون ۽ تڪرارن جي پرامن حل لاءِ پنهنجي پختي عزم کي ورجايو آهي

عالمي برادري کي پيچيده سيڪيورٽي چئلينجز اڳيان آهن، پاڪستان علائقائي ۽ عالمي امن ۽ سلامتي لاءِ ڳالهين ۽ سفارتڪاري جي رستي کي هٿي ڏئي رهيو آهي

پاڪستان گڏيل قومن جي چارٽر سان پنهنجي مسلسل وابستگي، امن جي خواهش ۽ عالمي تعاون جي رهنمائي ۾ اختلافن جي خاتمي ۽ علائقائي ۽ عالمي امن کي هٿي ڏيڻ لاءِ تعميري ڪردار ادا ڪندو رهندو

اسلام آباد (اي پي پي) وزيراعظم محمد شهباز شريف گڏيل قومن جي چارٽر جي اصولن موجب ڳالهين ۽ تعاون کي هٿي ڏيڻ ۽ تڪرارن جي پرامن حل لاءِ پختي عزم کي ورجائيندي چيو آهي تہ پاڪستان علائقائي ۽ عالمي امن ۽ سلامتي لاءِ ڳالهين ۽ سفارتڪاري جي رستي کي هٿي
بقايا نمبر 19 ڏسو صفحو 2

ڪراچي جي ڊسٽرڪٽ سينٽرل ۾ ٻن پوليس مقابلن دوران ٻہ جوابدار مارجي ويا

مارجي ويلن مان هڪ جو نالو ذيشان محسود ۽ ٻئي جو رشيد محسود آهي: پوليس

جوابدار اسٽريٽ ڪرائيم ۽ موٽر سائيڪل ڦر ڪرڻ جي وارداتن ۾ ملوث هئا

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي جي ڊسٽرڪٽ سينٽرل ۾ ٻن مبينہ پوليس مقابلن دوران ٻہ جوابدار مارجي ويا آهن ايس
بقايا نمبر 30 ڏسو صفحو 2

ملير ضلعي ۾ سرڪاري ڪتابن جي گم ٿيڻ واري ڪيس ۾ فرد جرم لاڳو

ڊي اي او ملير امتياز حسين انڙ ۽ ٻين جوابدارن تي فرد جرم لاڳو ڪئي وئي

ڊي اي او ۽ ٽي اي او جي رپورٽن ۾ 93,710 ڪتابن جو وڏو فرق ظاهر ٿيو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) اسپيشل جج اينٽي ڪرپشن محمد امين الله صديقي جي عدالت ملير ضلعي ۾ سرڪاري اسڪولن لاءِ
بقايا نمبر 31 ڏسو صفحو 2

ايف آءِ اي جي ملير ۾ ڪارروائي، پابندي مڙهيل "بوسٽن" انجيڪشن تيار ڪندڙ گروهہ گرفتار

پيڊس ڪالوني مان چار جوابدار گرفتار ڪيا ويا، گرفتار ٿيلن ۾ ڊاڪٽر اسلان، يونس امداد ۽ ڪاشف شاهہ سميت ٻيا شامل

بوسٽن انجيڪشن تي جنوري 2012ع ۾ سپريم ڪورٽ پابندي لڳائي هئي، ڇو تہ اها دوا انسانن ۽ جانورن ٻنهي لاءِ انتهائي نقصانڪار آهي

انجيڪشن سان جانورن جي عمر متاثر ٿئي ٿي، وڌيڪ کير حاصل ڪرڻ سبب سندن عضوا ڪمزور ٿي وڃن ٿا ۽ ڪينسر سميت مختلف بيمارين پيدا ٿين ٿيون

ڪراچي (رپورٽ : راهب ڳاهو) فيڊرل انويسٽيگيشن ايجنسي (ايف آءِ اي) ملير ۾ ڪارروائي ڪندي پابندي مڙهيل "بوسٽن" انجيڪشن تيار ڪندڙ گروهہ کي گرفتار ڪري ورتو ڊپٽي ڊائريڪٽر ايف آءِ اي
بقايا نمبر 7 ڏسو صفحو 2

ٻولهاڙي جي ويهہ کان مٿي ڪالونين ۾ پاڻي جي هڙتال ڪوٽ خلاف خدا جي بستي ۾ احتجاج

انتظاميا ڄاڻي واڻي لاپرواهي اختيار ڪري ويٺي آهي، جنهن سبب هزارين ماڻهو پاڻي جي ڪوٽ پيدا ڪري ٽينڪر مافيا کي فائدو ڏنو پيو وڃي: اڳواڻ

جيڪڏهن فوري طور پاڻي جون لائينون بحال نہ ڪيون ويون ۽ ٽينڪر مافيا خلاف ڪارروائي نہ ٿي تہ احتجاج جو دائرو وڌايو ويندو

ڪوٽڙي سائيٽ (ن ع) ڪوٽڙي سائيٽ جي ايم سي ٻولهاڙي جي ويهہ کان مٿي ڪالونين ۾ پاڻي جي هڙتال ڪوٽ ٽينڪر مافيا جي ظلم ناجائزين ۽ انتظاميا جي نا اهلي خلاف پاڪستان نوجوان تحريڪ پاران
بقايا نمبر 32 ڏسو صفحو 2

پشاور: هينڊي ڪرافٽس جي هڪ دڪان تي واپاري ڪاٺ مان ٺهيل مختلف ڊيڪوريشن پيس سجائي رهيو آهي

ڪراچي ۾ پ پ پ جو اعليٰ سطحي اجلاس، بلاول صدارت ڪئي

اجلاس ۾ ملڪ جي بدلجندڙ سياسي صورتحال ۽ عوامي مسئلن تي غور ڪيو ويو

سنڌ ۽ بلوچستان ۾ موجود سماجي ۽ معاشي چئلينجن تي خاص ڌيان ڏنو ويو

قيادت علائقائي ترقياتي ضرورتن بابت تفصيلي خيالن جي ڏي وٺ ڪئي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) پاڪستان پيپلز پارٽي (پي پي پي) جي چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري اڄ بلاول هائوس ۾ پارٽي جي سينيئر قيادت سان اهم ۽ حڪمتِ عملي تي ٻڌل اجلاس جي صدارت ڪئي، جنهن ۾ ملڪ جي بدلجندڙ سياسي صورتحال ۽ عوامي مسئلن تي غور ڪيو ويو اجلاس
بقايا نمبر 33 ڏسو صفحو 2

لاهور: هڪ ٻارڙي برف مان ٺهيل گولو گنڊو کائي رهي آهي

پهلگام فالس فليگ دوران ايندي تڪرار جي ڪوشش ڀارتي ميڊيا جو چهرو بي نقاب ڪري ڇڏيو

اسلام آباد (اي پي پي) پهلگام فالس فليگ ڪانپوءِ ڀارتي ميڊيا جو ڊراپيگنڊا بيانيي ۽ هٽ ڌرمي جي پروپيگنڊا جي انتها ڪري ڇڏي مودي جي مرضي تي ڀارتي ميڊيا پهلگام فالس فليگ جي فوري بعد
بقايا نمبر 35 ڏسو صفحو 2

سنڌ صوبي ۾ ڊينگي ۽ مليريا جي ڪيسن ۾ نمايان گهٽتائي

1 جنوري کان 23 اپريل تائين ڪراچي ۾ ڊينگي جا 183 تصديق ٿيل ڪيس رپورٽ ٿيا

ضلعي اوڀر ۾ سڀ کان وڌيڪ 66، ڏکڻ ۾ 39 ۽ وچ ضلعي ۾ 38 ڪيس رپورٽ ٿيا

حيدرآباد ۾ 18، ميرپورخاص ۾ 9 ڪيس رپورٽ، لاڙڪاڻي ۾ ڪو بہ ڪيس سامهون نہ آيو

صوبي ۾ 7 لک ماڻهن جي اسڪريننگ ڪئي وئي، 26 هزار 59 ڪيس مثبت نڪتا

ڪراچي (بيورو رپورٽ) صحت کاتي سنڌ صوبي ۾ ڊينگي ۽ مليريا جي صورتحال بابت تازين رپورٽون جاري ڪري ڇڏيون آهن جن موجب ڊينگي جي ڪيسن ۾ نمايان گهٽتائي جڏهن تہ مليريا جا هزارين ڪيس سامهون آيا آهن ڊائريڪٽوريٽ جنرل هيلٿ سروسز (VBD) جي انگن اکرن
بقايا نمبر 18 ڏسو صفحو 2

7 نقاطي ايجنڊا تحت ڪوٽڙي ۾ ايس ٽي پي پاران احتجاجي ريلي

اسٽيشن روڊ کان احتجاجي ريلي ڪڍي المدينا چوڪ تي نڪهڻ اس ۾ ڌرڻو هنيو ويو

نمائندن جي لاپرواهي ۽ ڪامورن جي ڪرپشن سبب ضلعو مسئلن جو ڳڙهہ بڻجي ويو آهي

سرڪاري اسڪولن کي تالا لڳي ويا آهن، جيڪي اسڪول هلي رهيا آهن انهن ۾ سهولتون ناهن

سخت گرمي ۾ بجلي جي اڻ اعلانيل لوڊشيڊنگ سبب عذاب هيٺ آهيون

ڪوٽڙي (ن ع) ڄامشورو ضلعي اندر منشيات جي وڌندڙ آزان بند پيل اسڪولن کي کولرائڻ اسپتالن ۾ سهولتن جي کوٽ
بقايا نمبر 8 ڏسو صفحو 2

سکر: سردار علي گوهر مهر جرڳي جو فيصلو ٻڌائي رهيو آهي

گورنر نهال هاشمي سان چيئرمين ڪراچي پورٽ ٽرسٽ جي ملاقات

ميري ٽائيم شعبي جي ترقي ۽ سيڙپڪاري بابت تفصيلي خيالن جي ڏي وٺ

بلو اڪانومي ذريعي روزگار جا نوان موقعا پيدا ڪري سگهجن ٿا: گورنر

ريئر ايڊمرل (ر) شاهد احمد گورنر کي بلو اڪانومي بابت جاري ڪوششن تي بريفنگ ڏني

ڪراچي (بيورو رپورٽ) گورنر سنڌ سيد محمد نهال هاشمي سان چيئرمين ڪراچي پورٽ ٽرسٽ ريئر ايڊمرل (ر) شاهد احمد گورنر هائوس ۾ ملاقات ڪئي، جنهن ۾ بلو اڪانومي جي هٿي ڏيڻ ... پاڪستان جي ميري ٽائيم شعبي جي ترقي ۽ سيڙپڪاري جي
بقايا نمبر 34 ڏسو صفحو 2

ڪراچي ۾ مبينا پوليس مقابلي ۾ ہہ ڦورو مارجي ويا، ٻن زخمين سميت چار ملزم گرفتار

ملير سٽي پوليس ملير سٽي جي پارون شاهہ مزار ويجهو مبينا مقابلي کان پوءِ هڪ ڦورو کي زخمي حالت ۾ گرفتار ڪيو

شاهراهہ نور جهان پوليس خميس ۽ جمعي جي وچ واري رات نارٿ ناظم آباد عبدالله ڪاليج ويجهو مبينا مقابلي ۾ هڪ ڦورو کي ماري ڇڏيو

ناظم آباد ۾ جهانگير آباد نديءَ جي ڪناري تي مبينا مقابلي ۾ هڪ ڦورو مارجي ويو، لاش کي عباسي شهيد اسپتال منتقل ڪيو ويو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي ۾ مبينہ پوليس مقابلي ۾ ہہ ڦورو مارجي ويا ۽ ٻن زخمين سميت چار ملزم گرفتار ڪيا ويا. ڪراچي پوليس جي ترجمان موجب ملير سٽي پوليس جمعي جي وچ واري رات ملير سٽي جي پارون شاهہ مزار ويجهو مبينا مقابلي کان پوءِ هڪ ڦورو کي زخمي حالت ۾ گرفتار ڪيو ملزم کي ايذي ... ايمبولينس ذريعي جناح اسپتال منتقل ڪيو ويو جنهن جي سڃاڻپ 23 سالن جي علي احمد ولد محمد عارف جي نالي سان ٿي
بقايا نمبر 9 ڏسو صفحو 2

ميڊيڪل ڪاليجن ۾ داخلا پاليسي ۾ مقرر شرط پي ايم ڊي سي جو اختيار قرار

قانون تحت پي ايم ڊي سي کي داخلا پاليسي ۽ معيار مقرر ڪرڻ جو اختيار حاصل آهي: عدالت

ميڊيڪل تعليم هڪ مقدس پيشو آهي، جنهن ۾ ميرٽ تي ڪو بہ سمجهوتو نٿو ٿي سگهي

سنڌ پرائيويٽ ايجوڪيشنل انسٽيٽيوشنز رولز 2005 تحت نجي ادارن لاءِ 10 سيڪڙو شاگردن کي مفت تعليم ڏيڻ لازمي آهي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ هاءِ ڪورٽ ميڊيڪل ڪاليجن ۾ داخلا لاءِ ايم ڊي ڪيٽ جي گهٽ ۾ گهٽ نمبرن جي شرط خلاف داخل درخواست تي ٻڌڻي ٿي. عدالت درخواست رد ڪندي داخلا پاليسي ۾ مقرر شرط کي پي ايم ڊي سي جو اختيار قرار ڏئي ڇڏيو، عدالت چيو تہ قانون تحت پي ايم ڊي سي کي داخلا پاليسي ۽ معيار
بقايا نمبر 36 ڏسو صفحو 2

حيدرآباد: سنڌ ميوزم ۾ نمائش جي موقعي تي شاگرديائيون چڪ تي مٽيءَ مان ٿانو ٺاهڻ سکي رهيون آهن

سول اسپتال سکر ۾ اپريل جي 20 ڏينهن دوران 32 مريضن مان 20 ۾ ايڊز جي تصديق

گذريل سال 1469 مريضن جون ٽيسٽ ڪيون تہ 204 ماڻهن ۾ ايڊز جي تصديق ٿي: ڊاڪٽر راحيل پگٽ

عوام کي فوري طور تي پاڻ جي ٽيسٽ ڪرائڻ ۽ احتياطي تدبيرون اختيار ڪرڻ جي سخت ضرورت آهي

سکر (بيورو رپورٽ) سکر ۽ آس پاس جي علائقن ۾ ايچ آءِ وي/ايڊز هڪ خطرناڪ صورتحال اختيار ڪري چڪو آهي سکر سول اسپتال ۾ ايچ آءِ وي/ايڊز لاءِ وقف او پي ڊي جي انگن اکرن موجب، سول اسپتال
بقايا نمبر 10 ڏسو صفحو 2

سکر: آءِ بي اي يونيورسٽي سکر ۾ وائيس چانسلر هائير ايجوڪيشن ڪميشن جي چيئرمين کي شيلڊ ڏئي رهيو آهي

وومين پروٽيڪشن سيل لاڙڪاڻو جي ڪارروائي ۾ نينگري بازياب

شڪارپور ضلعي جي علائقي وزيرآباد مان 14 سالن جي نينگري سائرا کي بازياب ڪرايو ويو

لاڙڪاڻو (رپورٽ عبدالوحيد ابڙو) ضلعي شڪارپور جي تعلقي لکي غلام شاهہ جي ڳوٺ وزيرآباد حال رهائش پذير ضلعي
بقايا نمبر 37 ڏسو صفحو 2

ڪوٽڙي سائيٽ پوليس جي ڪارروائي، منشيات ڀريل گاڏي هٿ

آلو ڀريل مزدا گاڏي مان 150 ٻورين مان 1500 ڪلو منشيات (ڇورو) برآمد

جوابدار محمد جبران ولد محمد حسين پٺاڻ کي گرفتار ڪري ڪيس داخل ڪيو ويو

ڪوٽڙي سائيٽ (رپورٽ نعيم اختر سومرو) ڪوٽڙي سائيٽ پوليس ڪارروائي ڪندي لکين رپين ماليت جي منشيات
بقايا نمبر 38 ڏسو صفحو 2

ڪراچي ۾ الڳ الڳ حادثن ۽ واقعن ۾ هڪ ڄڻو قتل، چار لاش مليا، 6 ڄڻا فوت ٿي ويا

معين آباد بلاڪ ڪاٺي جي ويجهو ٻن ڌرين جي وچ ۾ جهيڙي جي دوران گوليون لڳڻ سبب 45 سالن جو منير احمد قتل ٿي ويو

ليارِي جي علائقي ماڙيپور روڊ تي ٽيپاڙ اسٽيشن جي ويجهو گٽر مان 33 سالن جي نامعلوم شخص جو لاش مليو

صدر پلازا، حد بلديا ٽائون نمبر 9 ۽ نيو ڪراچي سيڪٽر 11 مان اڻ سڃاتل فردن جا لاش مليا

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي جي مختلف علائقن ۾ الڳ الڳ حادثن ۽ واقعن ۾ هڪ ڄڻو قتل چار لاش مليا سميت 6 ڄڻا فوت
بقايا نمبر 39 ڏسو صفحو 2

گل پلازا جي متاثر واپارين ۾ چيڪن جي تقسيم، ڪميشن جي رپورٽ تي مڪمل عمل جي خاطري

وڏي وزير ۽ صوبائي وزيرن متاثرن ۾ چيڪ ورهايا ۽ کين يقين ڏياريو تہ ايتري ئي لنڳر ۾ دڪانن تي مشتمل نئين گل پلازا عمارت ٻن سالن اندر تعمير ڪئي ويندي

متاثرن لاءِ 7 ارب رپين جي مالي پيڪيج جي منظوري ڏني، جنهن مان 5.657 ارب رپيا حاصل ڪيا ويا آهن ۽ 200 متاثرن ۾ 511.7 ملين رپين جا معاوضي وارا چيڪ ورهايا ويا آهن: وڏو وزير

پهرين مرحلي ۾ 72 فوت ٿيل ماڻهن جي خاندانن لاءِ في فرد 10 ملين رپيا معاوضي جو اعلان ڪيو ويو هو. 64 ڪيسن ۾ ادائگيون مڪمل ٿي چڪيون آهن جڏهن تہ چار تصديق جي مرحلي ۾ آهن

ٻئي مرحلي ۾ 849 متاثر دڪاندارن کي رمضان دوران فوري رليف طور 500000 رپيا في واپاري فراهم ڪيا ويا تہ جيئن کين پنهنجو روزگار ٻيهر شروع ڪرڻ ۾ مدد ملي سگهي

ڪميشن رپورٽ ۾ جنهن کي بہ ذميوار قرار ڏنو ويو آهي ان کي ڪارروائي جو منهن ڏسڻو پوندو 90 سيڪڙو کان وڌيڪ نتيجا انهن خدشن جي عڪاسي ڪن ٿا جن جي نشاندهي حڪومت ڪئي هئي

ڪراچي (رپورٽ : راهب ڳاهو) سنڌ جي وڏي وزير سيد مراد علي شاهہ اعلان ڪيو آهي تہ سنڌس حڪومت گل پلازا سانحي جي متاثرن لاءِ 7 ارب رپين جي جامع مالي پيڪيج جي منظوري ڏني، جنهن مان
بقايا نمبر 17 ڏسو صفحو 2

ڪراچي: وڏو وزير سيد مراد علي شاهہ گل سانحي جي متاثر واپارين ۾ چيڪ ورهائيندي

عظيم پوره فلائي اوور 90 ڏينهن ۾ مڪمل ٿي ويندو: وڏو وزير

پهلوان ڳوٺ روڊ، ٿدا خان ڳوٺ روڊ، شاهراهہ فيصل گلشن روڊ جو ڪم جاري آهي

تاريخي مارڪيٽن جي بحالي جاري آهي، ڪجهہ منصوبا تڪميل ويجهو آهن

شاهراهہ ڀٽو جو افتتاح مئي جي پهرين ڏهن ڏينهن ۾ بلاول ڀٽو زرداري ڪندو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) وڏي وزير واپارين کي ڪراچي ۾ جاري وڏن انفراسٽرڪچر بحالي جي قدمن بابت بريفنگ ڏيندي چيو
بقايا نمبر 16 ڏسو صفحو 2

حڪومت مختصر وقت ۾ تيزي سان ۽ خاطر خواهہ ڪم ڪيو آهي: موتي والا

واپاري برادري سان گڏ بيهڻ تي وڏي وزير مراد علي شاهہ جا دل سان شڪرگذار آهيون

معاوضي جو عمل تصديق ٿيل نقصانن جي بنياد تي ڪيو پيو وڃي

اسان ان ڳالهہ کي يقيني بڻائيندا سين تہ رقم حقدار ماڻهو تائين پهچي

ڪراچي(بيورو رپورٽ) واپارين پاران حڪومتي تعاون جي واکاڻ بزنس مين گروپ جي چيئرمين ۽ مشهور واپاري اڳواڻ
بقايا نمبر 15 ڏسو صفحو 2

وزيراعليٰ سنڌ پاران فورسز جي ڪامياب ڪارروائي تي قوم کي مبارڪباد

خيبر ۾ 22 خوارج جي هلاڪت فورسز جي مؤثر حڪمت عملي جو نتيجو آهي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) وزيراعليٰ سنڌ سيد
بقايا نمبر 14 ڏسو صفحو 2

لاڙڪاڻو: پ پ چيئرپرسن جو سيڪريٽري ۽ ايم پي اي جميل سومرو ماڻهن جا مسئلا ٻڌي رهيو آهي

شاهراهہ ڀٽو تي واپاري کان 25 لک رپين جي ڦر

جوابدارن واپاري جي گاڏي کي پويان کان ٽڪر هڻي روڪيو

4 موٽرسائيڪلن تي سوار جوابدار ون ڊي جي ذريعي واقعي واري هنڌ پهتا

ڪراچي (بيورو رپورٽ) شاهراهہ ڀٽو تي واپاري کان 25 لک رپين جي ڦر جي واردات ٿي وڏي ذريعن موجب ڊيفنس جو رهواسي
بقايا نمبر 11 ڏسو صفحو 2

ڪراچي ۾ رينجرز هٿان "محبوب گروهہ" سان لاڳاپيل محمد زبير گرفتار

جوابدار ڌاڙن ۽ اسٽريٽ ڪرائيم جي ڪيترين ئي وارداتن ۾ ملوث رهيو آهي

زبير جو هڪ ساٿي اڳ ئي رينجرز هٿان گرفتار ٿي پوليس حوالي ڪيو ويو آهي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) پاڪستان رينجرز (سنڌ) ڳجهي ڄاڻ جي بنياد تي ڪارروائي ڪندي ڪراچي جي علائقي حسن نعمان
بقايا نمبر 12 ڏسو صفحو 2

صرف 9 مهينن ۾ 15 هزار کان وڌيڪ ڪاروبار رجسٽرڊ ٿيا، سڪيڊو هيمنائي

16ڪاتا، 19 ادارا ۽ 130 کان وڌيڪ لائسنس هڪ ئي آن لائين نظام ۾ شامل ڪيا ويا آهن

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ حڪومت پنهنجي ڊجيٽل پليٽفارم سنڌ بزنس ون اسٽاپ شاپ ذريعي ڪاروباري سهولتن ۾
بقايا نمبر 13 ڏسو صفحو 2

آفيس آف دي ايگزيڪيوٽو انجنيئر، ريسرچ ڊويزن، ڪراچي

ايس. ٽي/2، بلاڪ-اين، سخي حسن، نارٿ ناظم آباد، ڪراچي

فون نمبر: 02136645777 | نمبر: TC/G-55/214 of 2026 | تاريخ: 23/04/2026

درخواست پروپوزل گهرائڻ لاءِ (RFP) دعوت نامو

سنڌ ۾ اسڪارپ ۽ ايل. بي. او. ڊي جي موجوده انڊر گرائونڊ ڊرينيج اسڪيمن جي بحالي ۽ بهتري جي جائزي ۽ ڊيزائن جي مطالعي لاءِ ڪنسلٽنسي سروسز جي حاصلات

آبپاشي کاتو حڪومت سنڌ، سنڌ ۾ اسڪارپ ۽ ايل. بي. او. ڊي جي موجوده انڊر گرائونڊ ڊرينيج اسڪيمن جي بحالي ۽ بهتريءَ جي جائزي ۽ ڊزائن جي مطالعي لاءِ اي-پيڊس ذريعي اليڪٽرانڪ طور تي مناسب، باصلاحيت، تجربيڪار ۽ پاڪستان انجنيئرنگ ڪائونسل سان رجسٽرڊ فرمز کان ايس. پي. پي. آر. آئي رولز 2010 (ترميم ٿيل 2019) تحت خدمتون حاصل ڪرڻ جو ارادو رکي ٿو.

خاص هدايتون:

- دلچسپي رکندڙ فرمز کي اها پڪي معلومات فراهم ڪرڻي پوندي جنهن مان ظاهر ٿئي ته اهي اها خدمت سرانجام ڏيڻ جي لائق آهن.
- اختياريءَ کي ايس. پي. پي. آر. آئي رولز جي هدايتن تحت ڪنهن به يا سڀني پروپوزلز (RFP) کي قبول يا رد ڪرڻ جو حق حاصل آهي.

جاچ جو معيار:

ڪنسلٽنگ فرم جي شارٽ لسٽنگ/چونڊ ڪوالٽي ۽ ڪاسٽ بيسڊ سليڪشن (QCBS) طريقي ۽ پروپوزل (RFP) ۾ بيان ڪيل طريقيڪار مطابق، ايس. پي. پي. آر. آئي رولز 2010 (تازي ترميم تائين) تحت ڪئي ويندي. ٽيڪنيڪل ۽ فنانشل پروپوزل جي جاچ ترتيب وار 80٪ ۽ 20٪ اختيار ڪئي وئي آهي. ۽ هيٺين معيارن کي پڻ نظر ۾ رکيو ويندو:

- فرم جي پاڪستان انجنيئرنگ ڪائونسل سان رجسٽريشن.
- ليڊ فرم وٽ گذريل پنجن سالن دوران ساڳئي ماحول ۾ فزيبلٽي اسٽڊيز جا گهٽ ۾ گهٽ به تجربا هجن.
- آڇ هڪ ئي مرحلي تي ٻڌل هوندي جنهن ۾ ٻه الڳ لفافا هوندا. هر لفافي ۾ (الڳ الڳ) ٽيڪنيڪل پروپوزل ۽ فنانشل پروپوزل هوندو. مونجهاري کان بچڻ لاءِ لفافن تي واضح اکرن ۾ "Technical Proposal" ۽ "Financial Proposal" لکيو وڃي.
- کوليل ٽيڪنيڪل پروپوزل جي جاچ فرم جي ٽيڪنيڪل صلاحيتن مطابق ڪئي ويندي جيئن آر. ايف. پي بڪ ۾ ذڪر ٿيل آهي.
- اهي ڪنسلٽنٽ جيڪي آر. ايف. پي دستاويز مطابق 70٪ مارڪون حاصل ڪندا، اهي ئي فنانشل پروپوزل کلڻ جا اهل هوندا.
- ٽيڪنيڪل طور تي اهل فرمز جون مالي آڇون/پروپوزلز ان تاريخ ۽ وقت تي کوليا ويندا جيڪي اڳواٽ ئي سڀني اهل فرمز کي لکت ۾ ٻڌايا ويندا.
- ٽيڪنيڪل طور تي نااهل فرمز جون مالي آڇون يا پروپوزل کين اڻ کليل واپس ڪيا ويندا.
- ٽيڪنيڪل ۽ فنانشل پروپوزل اِي-پيڊس ذريعي پروڪيورمينٽ ڪميٽي ۽ شرڪت ڪندڙ ڪنسلٽنٽ فرمز جي موجودگيءَ ۾ کوليا ويندا.
- فنانشل آڇ سان گڏ 5٪ بڊ سيڪيورٽي شامل هئڻ گهرجي.
- هڪ ليڊنگ فرم سان گڏ هڪ ڪنسلٽنٽ فرم کي جوائنٽ وينچر طور آڇ ڏيڻ جي اجازت آهي.
- عملي ۾ مناسب مهارتن جي دستيابي (بشمول ڊرينيج انجنيئر / سول انجنيئر، هائيڊرولڪ ماڊلر، ماحولياتي ماهر، جي. آءِ. ايس اينالسٽ، سوشل سيف گارڊز ايڪسپرٽ، سينيئر انجنيئر).
- مناسب سامان ۽ مهارت جي دستيابي.
- ساڳئي نوعيت جي ڪمن ۽ منصوبن ۾ تجربو.
- اين ٽي اين، انڪم ٽيڪس، پي.آءِ. سي رجسٽريشن ۽ سيلز ٽيڪس رجسٽريشن وغيره.
- فرم گذريل ڏهن سالن دوران نيب سان ڪو به پلي بارگين نه ڪيو هجي.

آر. ايف. پي ۾ هيٺيان دستاويز شامل آهن:

سيڪشن	1-	دعوت نامو
سيڪشن	2-	ڪنسلٽنٽس لاءِ هدايتون (بشمول ڊيٽا شيٽ).
سيڪشن	3-	ٽيڪنيڪل پروپوزل - اسٽينڊرڊ فارمز.
سيڪشن	4-	مالي پروپوزل - اسٽينڊرڊ فارمز.
سيڪشن	5-	شرطن جا حوالا.
سيڪشن	6-	معاهدي جو اسٽينڊرڊ فارم.

مٿي ڄاڻايل ڪم لاءِ دستاويز يعني آر. ايف. پي. اِي-پاڪ اڪيوزيشن اينڊ ڊسپوزل سسٽم (EPADS) پورٽل يا SPPRA جي ويب سائيٽ (https://portalsindh.eprocure.gov.pk) تان ڊائون لوڊ ڪري سگهجن ٿا. ايس پي پي. آر. اي پورٽل تي اين. آءِ. ٽي جاري ٿيڻ جي تاريخ 14-05-2026 کان منجهند 01:00 وڳي تائين، لکت ۾ درخواست ۽ 3000 روپيا ٽينڊر في (ناقابل واپسي) ڊيمانڊ ڊرافٽ يا پي آرڊر جي شڪل ۾ ايگزيڪيوٽو انجنيئر ريسرچ ڊويزن ڪراچي جي نالي جمع ڪرائي سگهجي ٿي. آر. ايف. پي دستاويز جنهن ۾ تفصيلي هدايتون، شرط ۽ ضابطا موجود آهن، اهي اِي-پيڊس تي رجسٽرڊ آڇ ڏيندڙن لاءِ دستياب آهن.

کولڻ جي تاريخ ۽ جڳهه	جمع ڪرائڻ: 14-05-2026 منجهند 01:00 تائين (E-PADS ذريعي)	کولڻ: 14-05-2026 منجهند 02:00 وڳي (E-PADS ذريعي)
	آفيس آف دي ڊائريڪٽر هائيڊرولاجي اينڊ ريسرچ ان سنڌ، حيدرآباد، سامهون صائمه پلازا ڪالي موري حيدرآباد.	

ايگزيڪيوٽو انجنيئر
ريسرچ ڊويزن، ڪراچي

I WORK FOR SINDH www.iwork4sindh.com JOB PORTAL BY INFORMATION DEPARTMENT

INF/KRY/1616/2026

ٽينڊر گهرائڻ لاءِ نوٽيس

(EPADS ذريعي هڪ مرحلي تي هڪ لفافي طريقيڪار)

SPPRA رولز 2010 (تازي ترميم تائين) جي مطابق، SPPRA رول 46(1) جي تحت هڪ مرحلي تي هڪ لفافي طريقيڪار تحت اِي-پاڪ اڪيوزيشن اينڊ ڊسپوزل سسٽم (EPADS) ذريعي سڀني اهل دلچسپي رکندڙ واڪ ڏيندڙن/فرمن/پارٽين وغيره کان هيٺين ڪمن لاءِ آڇون گهرائجن ٿيون:

نمبر شمار	مضمون جو تفصيل	ڪم مڪمل ڪرڻ جو وقت	آڇ جو طريقو	بڊ سيڪيورٽي رقم	کولڻ جي تاريخ
01.	اسپيشل سيڪيورٽي يونٽ SSU لاءِ ٽرانسپورٽ جي مرمت	15 ڏينهن	هڪ مرحلي تي هڪ لفافي طريقيڪار SPPRA رول 46(1) سڀ کان وڏيڪ فائدي واري آڇ	662,000/-	13-05-2026

شرط ۽ ضابطا:

1. ٽينڊر جو شيڊول هيٺينءَ ريت هوندو:

سرگرمي	تاريخ ۽ وقت	مقام
درخواستن جي وصولي ۽ ٽينڊرن جو جاري ٿيڻ	اشاعت جي تاريخ کان 13-05-2026 منجهند 12:00 وڳي تائين	اسپيشل سيڪيورٽي يونٽ SSU هيڊ ڪوارٽر، حسن اسڪوائر، ايڪسپو سينٽر جي ويجهو، ڪراچي
آڇون جمع ڪرائڻ جي آخري تاريخ	13-05-2026 منجهند 02:30 وڳي تائين	صرف EPAD سسٽم ذريعي
ٽينڊر کلڻ	13-05-2026 منجهند 03:00 وڳي	صرف EPAD سسٽم ذريعي

2. واڪ دستاويز EPADS ويب سائيٽ (portalsindh.eprocure.gov.pk) تان ڊائون لوڊ ڪري سگهجن ٿا.
3. بڊ سيڪيورٽي مٿي ڄاڻايل رقم جي برابر، ڪمپني/فرم جي اڪائونٽ تان ڪنهن به شيڊولڊ بينڪ جي پي آرڊر جي صورت ۾ جيڪو AIGP/Security SSU Karachi جي نالي هجي، ٽينڊر/واڪ دستاويزن سان گڏ لازمي طور تي شامل هجڻ گهرجي، ٻي صورت ۾ ٽينڊر رد ڪيو ويندو.
4. سڀ دستاويزن جو هڪ ڪاپي سيٽ ۽ پي آرڊر/ بينڪ ڊرافٽ/ CDR جي شڪل ۾ بڊ سيڪيورٽي جي فوٽو ڪاپي، اي-آڇ جمع ڪرائڻ جي آخري تاريخ کان اڳ ڪمانڊنٽ اسپيشل سيڪيورٽي يونٽ (SSU) حسن اسڪوائر ڪراچي جي آفيس ۾ جمع ڪرائڻ جو مشورو ڏنو وڃي ٿو.
5. ٽينڊر في جي رقم 2,000 روپيا روڪ ادائيگي (ناقابل واپسي) ۽ مٿي ڄاڻايل اصل بڊ سيڪيورٽي پي آرڊر/ بينڪ ڊرافٽ/ CDR جي شڪل ۾ اي-آڇ جمع ڪرائڻ جي آخري تاريخ کان اڳ پروڪيورنگ ايجنسي تائين پهچڻ گهرجي، جيڪي ساڳئي ڏينهن منجهند 03:00 وڳي آفيس آف دي ڪمانڊنٽ اسپيشل سيڪيورٽي يونٽ (SSU)، هيڊ ڪوارٽر حسن اسڪوائر، ايڪسپو سينٽر جي ويجهو ڪراچي ۾ تمام پروڪيورمينٽ ڪميٽي ميمبرن ۽ انهن ٺيڪيدارن/ پارٽين/ فرمن/ واڪ ڏيندڙن جيڪي موجود رهڻ چاهين، جي موجودگي ۾ کوليون وينديون.
6. صرف اليڪٽرانڪ آڇون EPADS ذريعي جمع ڪرايون وڃن: دلچسپي رکندڙ واڪ ڏيندڙن کي گهرجي ته اهي اليڪٽرانڪ آڇون جمع ڪرائڻ لاءِ پاڻ کي EPAD سسٽم جي هن لنڪ https://sindh.eprocure.gov.pk/#/supplier/registration تي رجسٽر ڪن:
7. جيڪڏهن ڪي به جعلي دستاويز مليا ته ٽينڊر رد/ منسوخ ڪيو ويندو ۽ ڪنهن به معاوضي جي بغير قانون موجب ڏنڊ وڌو ويندو.
8. پروڪيورنگ ايجنسي SPPRA رولز 2010 (تازي ترميم تائين) جي رول-25 جي لاڳاپيل شقن تحت ڪنهن به وقت آڇ جي منظوري کان اڳ سڀئي يا ڪنهن به آڇ/ ٽينڊر کي رد ڪري سگهي ٿي.
9. آڇ جو ڪارآمدي مدو 90 ڏينهن آهي.

هيٺين شرطن جي صورت ۾ آڇ رد ڪئي ويندي:

i. شرطيه ۽ ٽيلي گرافڪ آڇون / ٽينڊر.
ii. اهي آڇون جن سان گڏ گهربل رقم ۽ فارم ۾ بڊ سيڪيورٽي شامل نه هوندي.
iii. مقرر ڪيل تاريخ ۽ وقت کان پوءِ حاصل ٿيل آڇون.
iv. بليڪ لسٽ ٿيل فرمن جون آڇون.
v. هٿ سان لکيل ٽينڊر ۽ اوور رائٽنگ وارا ٽينڊر قبول نه ڪيا ويندا / نااهل قرار ڏنا ويندا. حڪومتي رولز / پاليسي جي خلاف شرطيا ٽينڊر قبول نه ڪيا ويندا.

رابطي جا تفصيل: (فون: 021-99244643، فيڪس: 021-99243865)

چيئرمين پروڪيورمينٽ ڪميٽي،
سپرنٽينڊنٽ آف پوليس،
اسپيشل سيڪيورٽي يونٽ (SSU)
سنڌ پوليس، ڪراچي

I WORK FOR SINDH www.iwork4sindh.com JOB PORTAL BY INFORMATION DEPARTMENT

INF/KRY/1601/2026

ايڊيٽوريل
روزاني عبرت

پوليس کي ڊرون ڊيڏ کان پهريان اخلاقي تربيت ڪرڻ گهرجي!

صفحو 4

راجا زاد اختر خانزاد

هرمز جون بارودي سرنگون، خالي ٽينڊرز هٿيار خانوءِ آ ها جنگ جنهن جو آخري انجام ناهي!

صفحو 4

هن جديد دور ۾ ڪنهن ملڪ جي وجود کي منائڻ جو خواب!

صفحو 4

مختيار انڙ

اجوکو ڊينهن ـ 25 اپريل

صفحو 4

ميتاريءَ ۾ تعليم کاتي پاران ”پڙهنڊي سنڌ تہ وڌندي سنڌ“ جي سري هيٺ آگاهي ريلي

ضلعي آفيسر ميتاري صدف اڪبر ميمڻ ۽ بين ڊي آڳوائيءَ ۽ تعليمي جاڳرتا ريلي ڪڍي وئي

تعليم جي اهو هٿيار آهي، جنهن سان اسين ڊنيا جي هر قسم جي ڪاميابي حاصل ڪري سگهون ٿا: صدف اڪبر ميمڻ

سنڌ ۾ اڄ به ستر لک ٻار اسڪولن کان ٻاهر آهن، انهن کي تعليم سان آراسته ڪرڻ لاءِ انهن مائٽن کي سڃاڻڻ ڏيڻ گهرجي

ميتاريءَ (ن ن) تعليمدان ۽ سماجي شخصيت محترمہ بينظير پنهي ڪاڪ پوڙهن ۽ عورتن کي تعليم ۽ صحت جي شعبن ۾ ڪيل ڪمن تي خراج تحسين پيش ڪندي چيو ته: ”اڄ جي ڏينهن جو ڏينهن ڪنهن به قوم جي ترقي ۽ آگاهي ۾ ان قوم جي تعليم يافته عورتن جو وڏو حصو رهيو آهي.“ هن چيو ته: ”اسان جي ڌرتيءَ جي ڪيترن ئي عظيم ليڊرن جي ڪاميابي جي پويان به ڪنهن نه ڪنهن عورت جو هٿ رهيو آهي.“ هن چيو ته: ”اڄ جي ڏينهن جو ڏينهن ڪنهن به قوم جي ترقي ۽ آگاهي ۾ ان قوم جي تعليم يافته عورتن جو وڏو حصو رهيو آهي.“ هن چيو ته: ”اسان جي ڌرتيءَ جي ڪيترن ئي عظيم ليڊرن جي ڪاميابي جي پويان به ڪنهن نه ڪنهن عورت جو هٿ رهيو آهي.“ هن چيو ته: ”اسان جي ڌرتيءَ جي ڪيترن ئي عظيم ليڊرن جي ڪاميابي جي پويان به ڪنهن نه ڪنهن عورت جو هٿ رهيو آهي.“

ڊاڪٽر وڏي جوش ۽ خروش سان نعرا بلند ڪندي مائٽن کي تعليم جي اهميت کان آگاه ڪيو ۽ انهن کي پنهنجن ٻارڙن کي اسڪولن ۾ داخل ڪرائڻ لاءِ هٿاڙيءَ جو استادن ۽ تعليمي آفيسرن خطاب ڪندي چيو ته: ”اسان جي ڌرتيءَ جي هر هٿيار آهي جنهن سان اسين ڊنيا جي هر قسم جي ڪاميابي حاصل ڪري سگهون ٿا ۽ تعليم ئي هر هٿيار آهي جنهن کي استعمال ڪندي اسين صحت، ترقي ۽ خوشحالي جهڙا ڪيترائي ٻيا شعبا حاصل ڪري سگهون ٿا.“ ڊاڪٽر وڏي جوش ۽ خروش سان نعرا بلند ڪندي مائٽن کي تعليم جي اهميت کان آگاه ڪيو ۽ انهن کي پنهنجن ٻارڙن کي اسڪولن ۾ داخل ڪرائڻ لاءِ ٻوڌايو. ڊاڪٽر ڪي استادن ۽ تعليمي آفيسرن خطاب ڪندي چيو ته: ”اسان جي ڌرتيءَ جي هر هٿيار آهي جنهن سان اسين ڊنيا جي هر قسم جي ڪاميابي حاصل ڪري سگهون ٿا ۽ تعليم ئي هر هٿيار آهي جنهن کي استعمال ڪندي اسين صحت، ترقي ۽ خوشحالي جهڙا ڪيترائي ٻيا شعبا حاصل ڪري سگهون ٿا.“

ميتاريءَ: تعليم کاتي پاران ”پڙهنڊي سنڌ تہ وڌندي سنڌ“ جي سري هيٺ آگاهي ريلي

ڪراچي جي ناردرن بائي پاس تي فائر ڪيل عوامي دوست ميونسپل منڊي ۾ قربانيءَ جي جانورن جي آمد

ڪراچي (ٻوڌ رپورٽ) ڪراچي جي ناردرن بائي پاس تي فائر ڪيل ”عوامي دوست ميونسپل منڊي“ ۾ قربانيءَ جي جانورن جي آمد شروع ٿي وئي آهي. ايس بي سي ايم جي ترجمان موجب منڊي ۾ 24 ڪلاڪن دوران 50 هزار کان وڌيڪ جانور پهچڻ جو امڪان آهي. ترجمان موجب منڊي ۾ جانورن جي رهڻ، کاڌ خوراڪ ۽ پاڻي جو مڪمل بندوبست ڪيو ويو آهي. ڪراچي جي ڏاکڻين ضلعن کان ايندڙ ڪاروبارين لاءِ 50 ايڪڙ تي ٻڌل پارڪنگ ۾ 5000 کان وڌيڪ گاڏين جي پارڪنگ جو انتظام ڪيو ويو آهي. ترجمان موجب ايس بي سي ايم جي ڊائريڪٽر جنرل ميجر جنرل فياض احمد خان ۽ ڊپٽي ڪمشنر ڪراچي ڏاکڻي ڊاڪٽر سيف الرحمان منڊي جو دورو ڪيو ۽ جانورن جي رهڻ، کاڌ خوراڪ ۽ پاڻي جي مڪمل بندوبست تي اطمينان جو اظهار ڪيو. ترجمان موجب منڊي ۾ 24 ڪلاڪ طبي سهولتون فراهم ڪيون ويون آهن، جن ۾ 10 ايمبولينسون ۽ 5 ميڊيڪل ڪيمپ شامل آهن. ڪراچي جي ڊپٽي ڪمشنر ڊاڪٽر سيف الرحمان ۽ ايس بي سي ايم جي ڊائريڪٽر جنرل ميجر جنرل فياض احمد خان منڊي جو دورو ڪيو ۽ جانورن جي رهڻ، کاڌ خوراڪ ۽ پاڻي جو مڪمل بندوبست تي اطمينان جو اظهار ڪيو. ترجمان موجب منڊي ۾ 24 ڪلاڪ طبي سهولتون فراهم ڪيون ويون آهن، جن ۾ 10 ايمبولينسون ۽ 5 ميڊيڪل ڪيمپ شامل آهن. ڪراچي جي ڏاکڻين ضلعن کان ايندڙ ڪاروباري ماڻهن لاءِ 50 ايڪڙ تي ٻڌل پارڪنگ ۾ 5000 کان وڌيڪ گاڏين جي پارڪنگ جو انتظام ڪيو ويو آهي. ترجمان موجب

The largest circulated amongst regional dailies of Pakistan
ABC CERTIFIED
متحده عرب امارات ۾ قيمت 2 درهم - سعودي عرب ۾ 2 ريال
روزاني عبرت
ايڊيٽر انچيف ۽ پبلشر: قاضي اسد عابد
هي اخبار پرنٽر ناصر جمال سومرو ڀلپور پرنٽرز مان ڇپرائي عبرت گروپ آف پبليڪيشنز جي تحت عبرت بلڊنگ گاڏي کاتو حيدرآباد مان جاري ڪئي
روزانه عبرت علائقائي اخبارن ۾ باقاعده تصديق ٿيل سڀ کان وڌيڪ اشاعت رکندڙ اخبار آهي
Hyd. Ph: 2728703-4, 2728571-2 Fax: 2781879, 2784300 Isld. Ph: 2823277
Khi. Ph: 4538862-3, 2639617 Fax: 4543839-2639492, Lhr. Ph: 7236191
Reach us at www.dailyibrat.com, E-mail: ibratg@yahoo.com, ibrat@hydwol.com.pk

چنڇر 25 اپريل 2026ع

پوليس کي ڊرون ڏيڻ کان پهريان اخلاقي تربيت ڪرڻ گهرجي!

ضلعي خيرپور ۾ پيش آيل هڪ انتهائي حساس ۽ تڪراري واقعي سماج جي ڪيترن ئي اهم سوالن کي ٻيهر مٿاڇري تي آڻي ڇڏيو آهي، سکر پوليس جي هڪ آپريشن دوران ڊرون جي استعمال سان مبينا طور ٻن شهرين جي فوتگيءَ نه رڳو قانون لاڳو ڪندڙ ادارن جي حڪمت عمليءَ تي سوال اٿاريا آهن پر ان سان گڏ انساني حقن، قانوني حدن ۽ رياستي طاقت جي استعمال بابت به نئين بحث کي جنم ڏنو آهي. واقعي کان پوءِ متاثر خاندانن ۽ علائقي جي ماڻهن جي احتجاج، ٽن ايس ايڇ اوز جي معطلي ۽ هڪ جي گرفتاري، گڏوگڏ ٻه الڳ تحقيقات شروع ٿيڻ، ان ڳالهه جي نشاندهي ڪن ٿا ته معاملو عام نوعيت جو ناهي پر انتهائي سنجيده ۽ حساس آهي. رپورٽن موجب پوليس هڪ گهربل جوابدار جي ڳولا ۾ سرچ آپريشن دوران علائقي جو گهيراءُ ڪيو جتي مبينا طور فائرنگ جي ڏي وٺ ٿي، ان دوران ڊرون استعمال ڪيو ويو جنهن جي نتيجي ۾ 12 سالن جو معصوم ٻار ۽ هڪ نوجوان پنهنجي حياتي وڃائي ويٺا، جڏهن ته ٻيا زخمي پڻ ٿيا. سڀ کان اهم سوال اهو آهي ته ڇا هڪ عام پوليس آپريشن دوران ڊرون جهڙي جديد ۽ خطرناڪ ٽيڪنالاجي جو استعمال قانوني طور جائز آهي؟ ۽ جيڪڏهن آهي ته ان جي استعمال لاءِ ڪهڙيون حدون ۽ ضابطا مقرر ڪيا ويا آهن؟ ڊرون ٽيڪنالاجي عام طور تي فوجي ڪارروائين يا انتهائي خطرناڪ دهشتگرديءَ جي حالتن ۾ استعمال ٿيندي رهي آهي، جتي خطري جي نوعيت وڏي هجي، پر هتي سوال اهو پيدا ٿئي ٿو ته ڇا هڪ گهربل ملزم جي ڳولا لاءِ اهڙي ٽيڪنالاجيءَ جو استعمال ضروري هو؟ جيڪڏهن پوليس وٽ ٻين روايتي طريقن سان جوابدار کي گرفتار ڪرڻ جا امڪان موجود هئا ته پوءِ ڊرون جهڙي طاقتور اوزار جو استعمال ڇو ڪيو ويو جنهن جي نتيجي ۾ بيگناهه جانيون ضايع ٿي ويون؟ اهڙي قسم جي واقعن ۾ سڀ کان وڌيڪ نقصان رياست ۽ عوام جي وچ ۾ اعتماد کي پهچندو آهي. جڏهن عام ماڻهو اهو محسوس ڪن ٿا ته سندن جان ۽ مال محفوظ نه آهي ۽ قانون لاڳو ڪندڙ ادارا به بنا ڪنهن واضح ضابطي جي طاقت استعمال ڪري سگهن ٿا ته پوءِ سماجي بيچيني وڌڻ فطري ڳالهه آهي. خاص طور تي جڏهن هڪ 12 سالن جو ٻار هن واقعي جو شڪار بڻجي ته اهو صرف هڪ خاندان جو نقصان نه پر سڄي سماج لاءِ هڪ وڏو صدمو هوندو آهي.

حڪومت سنڌ طرفان نوٽيس وٺڻ، ايس ايڇ اوز جي معطلي ۽ تحقيقات جو حڪم ڏيڻ يقيناً هڪ مثبت قدم آهي. پر ماضيءَ جي تجربن کي نظر ۾ رکندي عوام جو اعتماد رڳو بيانن يا عارضي ڪارروائين سان بحال نٿو ٿي سگهي. ضروري آهي ته تحقيقات مڪمل طور شفاف، غيرجانبدار ۽ تيز رفتار هجي ۽ جيڪڏهن ڪنهن به اهلڪار جي غفلت يا اختيارن جي غلط استعمال جو ثبوت ملي ته ان خلاف سخت ۽ مثال قائم ڪندڙ ڪارروائي ڪئي وڃي. ساڳي وقت اهو به لازمي آهي ته حڪومت واضح پاليسي مرتب ڪري ته پوليس يا ٻين قانون لاڳو ڪندڙ ادارن کي ڊرون جهڙي ٽيڪنالاجي استعمال ڪرڻ جا اختيار ڪهڙين حالتن ۾ حاصل آهن. بغير ڪنهن واضح قانوني فريم ورڪ جي اهڙي ٽيڪنالاجيءَ جو استعمال نه رڳو خطرناڪ آهي، پر اهو انساني حقن جي سنگين ڀڃڪڙي جو سبب به بڻجي سگهي ٿو. هي واقعو پوري رياست لاءِ هڪ امتحان آهي ته ڇا اسان قانون جي حڪمراني، انساني حقن ۽ احتساب جي اصولن تي عمل ڪرڻ لاءِ سنجيده آهيون يا نه. جيڪڏهن هن واقعي کي به ٻين ڪيترن ئي واقعن وانگر وساري ڇڏيو ويو ته پوءِ اهڙيون غلطيون ٻيهر ورجائجنديون رهنديون. پر جيڪڏهن هن کي هڪ موڙ بڻائي حقيقي سڌارا آندا ويا ته شايد مستقبل ۾ اهڙين بيگناهه جانين جو بچاءُ ممڪن ٿي سگهي.

لطيفي لات —— شاهه عبداللطيف ڀٽائي

ڪَا ڄَا ڪُنَ ڪَرِينِ، پِنيءَ پَڻِ جُهڻُ پَاڻَ ۾،
آڏِيءَ اُنهِينءَ آبَ ڪي، اَکِيُون اُڪِرِينِ،
تَوڙِي تِڪُون ڏِينِ، تَہ اَڄَ اِنَ ڪي نَہ لَهَي.

ڪا ڄا = ڪا اهڙي. / ڪُن ڪَرِين = درياهي پاڻي جا چڪردار گرداب پاڻ ۾ ڪن ٿا. / پِنيءَ = پوئين پهر جنهن مهل رات ڍري ٿي. / پڻ جهڻ = جهڻو ڳالهائڻ، سرٻر سُسِ، ڦُسِ. / انهيءَ آب = ان پاڻي کي. (سر- سهڻي، مرتب ٻانهون خان شيخ)

سهڻي درياهه جي چڪردار ڪُنِ تي ڇٽڪندي، ڪين ٽوڪيندي چئين پئي ته "اوهين رات جي پوئين پهر ۾ پاڻ منجهه مون کي ٻوڙڻ مارڻ جي جيڪا سازشي سر ٻر پيا ڪيو، اها ته اجائي آهي. ڇاڪاڻ ته منهنجيون اکيون اُن پاڻيءَ لاءِ جتي اوهان سازش سٽيو پيا، آڏيءَ رات جو گهڙڻ لاءِ اتاوليون آهن. ان لاءِ سکن ٿيون، تاڳهين پيون. سندن اها اکين محبوب ميهار سان ملڻ لاءِ، ان سان رهاڻيون ڪرڻ لاءِ آهي تنهن ڪري بار بار گهڙيءَ گهڙيءَ اڃن ٿيون ته به سندن اها پيار جي، محبت جي جيڪا اڄ آهي، تاڳهه آهي. جيڪا ڇڪ آهي اها پوري ٿي نه ٿي ٿئين!" (تحقيق ۽ ترتيب : شاهنواز راڄپر)

اڻٿڪ جدوجهد جو عظيم استعارو: سائين جي ايم سيد

توفيق سومرو

رب العالمين سنڌ ڌرتيءَ کي قدرتي ۽ ملڪي وسيلن سان مالا مال ڪيو آهي سنڌين هميشه دنيا کي امن پيار ۽ محبت جو درس ڏنو آهي تنهن ڪري شاهه عبداللطيف ڀٽائيؒ جي هڪ شعر ۾ به دعا ۽ پيغام سمايل آهي: "سائينم سدائين ڪرين مٿي سنڌ سڪار / دوست مٺا دلدار عالم سڀ آباد ڪرين"

تاريخ جي ورقن ۾ نظر وجهنداسين ته سنڌ هر دور ۾ ڪيترائي عظيم انسان پيدا ڪيا آهن جن پنهنجي ڌرتيءَ جي حفاظت ۽ حقن لاءِ آواز اٿاريو ۽ جدوجهد جو رستو اختيار ڪيو جيڪڏهن ويهين صديءَ جي شروعات ڏانهن نظر ڦيرايون ته 17 جنوري 1904ع تي سنڌو درياهه جي ڪناري، ضلعي دادو جي شهر سن ۾ جنم وٺندڙ غلام مرتضيٰ شاهه، جيڪو اڳتي هلي سائين جي ايم سيد جي نالي سان سڄي دنيا ۾ سڃاتو ويو. انهن عظيم شخصيتن مان هڪ آهي.

سائين جي ايم سيد پنهنجي سڄي زندگي سنڌ جي سڃاڻپ، حقن ۽ خودمختياري لاءِ وقف ڪري ڇڏي شروعاتي دور ۾ هن پاڪستان جي قيام واري تحريڪ ۾ اهم ڪردار ادا ڪيو پر وقت سان گڏ جڏهن هن محسوس ڪيو ته ملڪ جي اصل مقصدن کان هٽي منافقانو رويو اختيار ڪيو پيو وڃي ۽ ظلم، بربريت ۽ استحصالي قوتن کي هٿي ملي رهي آهي ته پاڻ بيباڪيءَ سان پنهنجو موقف تبديل ڪيو ۽ سنڌ جي حقن لاءِ آواز بلند ڪيو.

ملڪ ٺهڻ ڪانپوءِ جيڪي حالتون پيدا ٿيون انهن سنڌ جي سماجي ۽ سياسي ڍانچي تي گهرو اثر وڌو سنڌين مهمان نوازيءَ جو ثبوت ڏيندي آيل ماڻهن جو آڌرڀاءُ ڪيو. پر ان جي موٽ ۾ جيڪي رويا سامهون آيا اهي به تاريخ جو حصو بڻجي چڪا آهن خاص طور تي بنگلاديش جي قيام ڪانپوءِ سائين جي ايم سيد حالتن جو گهرو جائزو وٺي اهو نتيجو ڪڍيو ته سنڌ جي سياسي، معاشي ۽ ثقافتي مسئلن جو حل صرف خودمختياريءَ ۾ آهي هن پنهنجي جدوجهد کي عدم تشدد جي اصولن سان وابسته رکيو ۽ هميشه شعور، علم ۽ فڪر ذريعي تبديلي آڻڻ تي زور ڏنو هن ذاتي فائدن ۽ لالچن کي هميشه رد ڪيو.

سائين جي ايم سيد نه رڳو صاف سٿري اصولي سياست ڪئي پر ماڻهن ۾ سجاڳي پيدا ڪرڻ لاءِ لکيو ۽ تقريرون ڪيون جڏهن سنڌ سان ناانصافيون ٿيون ته هن بي ڌپ ٿي سچ ڳالهائڻ شروع ڪيو سندس جوڙ هو ته تبديلي طاقت سان نه پر سٺي سوچ، اخلاق ۽ ڪردار سان ايندي آهي ڪراچي جي تاج محل هوٽل ۾ هڪ موقعي تي حضور اڪرم ﷺ جي تعليمات جو حوالو ڏيندي ڪارڪنن کي هدايت ڪئي ته سٺو اخلاق ۽ ڪردار ئي ڪاميابيءَ جو اصل ذريعو آهي سائين جي ايم سيد هميشه ماڻهن کي سچائي انصاف ۽ اعليٰ ڪردار جي راهه اختيار ڪرڻ جي تلقين ڪئي سندس خيال هو ته جيڪڏهن فرد پنهنجو اخلاق سڌاري ته سماج پاڻ ئي بهتر بڻجي ويندو.

سائين جي ايم سيد پنهنجي زندگيءَ جو وڏو حصو قيد ۽ نظر بنديءَ ۾ گذاريو ڪيس سنڌ جي دورن ڪان روڪڻ لاءِ مختلف حڪومتن سازشون ڪيون. ڪيس جيلن ۾ رکيو يا سندس گهر کي سب جيل بڻايو ويو سندس انهن قربانين کي علمي سطح تي به مڃتا ملي ۽ ايمنسٽي انٽرنيشنل کيس "ضمير جو قيدي" قرار ڏنو. سنڌ جي هن عظيم فڪري اڳواڻ سياستدان ۽ قومي رهبر سائين جي ايم سيد جي ورسي هر سال 25 اپريل تي عقيدت ۽ احترام سان ملهائي ويندي آهي. جڏهن ته 17 جنوريءَ تي سندس سالگرهه پڻ ساڳي جذبي سان ملهائي ويندي آهي انهن ڏينهن تي سنڌ سميت سڄي دنيا ۾ سندس پوئلڳ سندس فڪر جي تجديد جو عهد ڪن ٿا. سائين جي ايم سيد نه رڳو هڪ سياسي اڳواڻ هو. پر هڪ وڏو مفڪر دانشور ۽ قومي شعور جو علمبردار پڻ هو سندس ورسيءَ جي موقعي تي سڄي سنڌ مان ڪارڪن قافلن جي صورت ۾ سن پهچي سندس مزار تي حاضري ڀرين ٿا، گلن جون چادرون چاڙهين ٿا، دعائون گهرن ٿا ۽ قومي ترانا ڳائي پنهنجي عزم جو اظهار ڪن ٿا. پر هن ڏينهن جي اصل اهميت صرف رسمون نڀائڻ ۾ نه پر سندس فڪر کي عملي زندگيءَ ۾ لاڳو ڪرڻ ۾ آهي سائين جي ايم سيد هميشه سچائي، اخلاق ۽ صلح ڪردار تي زور ڏنو

هن جديد دور ۾ ڪنهن ملڪ جي وجود کي متاثر جو خواب!

مير قائم خان ٽالپر

منهنجا نوجوانو، اڄ جي هنن حالتن جي تاريخ نه گهڻي پراڻي آهي پر آئون گهڻو مٿي نٿو وڃان، مختصر ڪري اڄ اوهان جي اڳيان پيش ڪريان ٿو ته جيئن اسان جا نوجوان انهن حقيقتن کان واقف هجن. ويتنام جي جنگ کي ختم ڪرڻ جي لاءِ پنجن سالن جي ڳالهين جو وقت لڳو، جنوري 1973ع ۾، هڪ مشڪلاتن ۾ گهيريل صدارتي انتظاميه پاران پيرس معاهدي تي دستخط ڪيا ويا، جيڪي 1968ع ۾ شروع ٿيل پنجن سالن جي ڳالهين جو نتيجو هئا. انهيءَ دوران سڀ کان اهم اڳڀرائي هينري ڪسنجر ۽ ويٽ ڪانگ جي نمائندگي ڪندڙ لي ڊڪٿو جي وچ ۾ ٿيندڙ خفيه ڳالهين ۾ ٿي هئي. انهن خفيه ڳالهين جا 68 دور ٿيا هئا، جن جو ذڪر ڪسنجر پنهنجي يادداشتن ۾ ڪيو آهي. انهيءَ مان جيڪا اهم ڳالهه سمجهڻ جهڙي آهي، اها هيءَ آهي ته اهڙي قسم جون ڳالهيون ڪيتريون پيچيده، مشڪل ۽ ٿڪائيندڙ هونديون آهن يقيناً. تڏهن ۽ هاڻوڪين حالتن ۾ وڏو فرق آهي. اها جنگ ڪيترن ئي سالن تائين جاري رهي، جنهن ۾ ٻنهي طرفن جا تقريبن ڏهه لک ويڙهاڪ شامل هئا. هزارين ويتنامي قيدين جو سوين آمريڪي قيدين سان تبادلو ٿيو ۽ انهن ڳالهين ۾ چار ڌريون شامل هيون. هيءَ جنگ هاڻوڪي اڃا ڪجهه مهينن کان به گهٽ پراڻي آهي، انهيءَ ۾ ڪا وڏي زميني جنگ ناهي ٿي، ڪو قيدي ناهي ۽ رڳو ٻه ڌريون آهن، جن کي معاهدي لاءِ گڏ ٿيڻو آهي. اِها حقيقت سفارتڪاريءَ کي ڪنهن حد تائين گهٽ پيچيده بڻائي ٿي پر تنهن هوندي به، موجوده ڪم کي يا اُئين جوان ته موجوده حالتن کي گهٽ سمجهڻ نه گهرجي. منهنجو بنيادي خدشو يا اُئين جوان ته مون کي لڳي ٿو ته ايرانين اڃا تائين هن جنگ ۾ پنهنجي طاقت جو واضح مظاهرو ناهي ڪيو ۽ انهي ڪري شايد اُهي اڃا ڪنهن معاهدي جي لاءِ تيار ٿي نه آهن. سندن اصل طاقت معاشي آهي، جنهن جو حقيقي اثر اڃا اڳيان محسوس ٿيڻو آهي. ممڪن آهي ته اهي چاهين ٿا ته معاهدي جي لاءِ تيار ٿيڻ کان اڳ سندن اثر دنيا جي مارڪيٽن تي پوي، جنهن ۾ گهٽ ۾ گهٽ ڪجهه هفتا يا مهينا لڳي سگهن ٿا. تيستائين، موجوده صورتحال سندن حق ۾ آهي پر ڏٺو وڃي ته معاشي تباهي جي اچڻ جون ڪجهه شروعاتي نشانيون ظاهر ٿيڻ لڳيون آهن سڄي دنيا ۾ تيل جا ذخيرا ختم ٿيڻ جي ويجهو آهن. سمنڊ ۾ موجود جهازن تي لوڊ ٿيل تيل، جيڪو پنهنجي منزلن ڏانهن وڃي رهيو آهي، انهيءَ ۾ به گهٽتائي اچي رهي آهي.

گذريل هفتي اسان جي ملڪ ۾ ايل اين جي جي کوٽ سبب سڄي ملڪ ۾ گيس جي ڏکي لوڊشيڊنگ ڪئي وئي آهي. جيڪا ڪنهن شيءِ جي وجودي کوٽ جي پهرين نشاني آهي پر ملڪ ۾ تيل جي مارڪيٽن کي حڪومت جي بروقت قيمتن جي فيصلن ۽ تيل سان مالامال دوستن جي مدد سان هلايو پيو وڃي، جن يقيني بڻايو آهي ته پاڪستان ايندڙ جهازن کي ينبوع ۽ فجيره جهڙن بندرگاهن تان تيل ملندو رهي. بنگلاديش کي پنهنجن پنجن مان چار فرٽيلائيزر پلانٽ بند ڪرڻا پيا آهن ته جيئن اها گئس بجلي جي پيداوار جي لاءِ استعمال ڪري سگهجي. پيٽرول پمپن تي 1.5 ڪلو ميٽر تائين ڊگهيون قطارون لڳي رهيون آهن ۽ هن هفتي انهن قطارن ۾ تيل حاصل ڪرڻ جي تڪرار تي جهيڙن ۾ پهريون ڀيرو موت ٿيڻ تائين به واقعا ٿيا آهن. سريلنڪا پنهنجي ڊيفالٽ ڪانپوءِ وارو QR ڪوڊ اسڪيم ٻيهر شروع ڪيو آهي ته جيئن تيل کي راشن (ration) تي ڏئي سگهجي. ايشيا جي ٻين ملڪن ۾ به صورتحال خراب آهي ۽ اڳتي وڌيڪ خراب ٿيندي نظر اچي رهي آهي. ٿائيلينڊ ۾ اسمگلنگ وڌي وئي آهي ۽ يورپ ۾ جيٽ فيول يعني جهازن جي تيل جا ذخيرا تيزيءَ سان گهٽجي رهيا آهن. هيستائين جنگ جا اثر رڳو تيل جي مارڪيٽ ۾ قيمتن تائين هئا پر هاڻي اسان انهيءَ مرحلي ۾ داخل ٿي رهيا آهيون جتي تيل جي وجودي کوٽ شروع ٿيندي. تڏهن اسان وٽ به اصل بحران شروع ٿيندو. هيءُ اهو وقت آهي جنهن جو شايد ايراني انتظار ڪري رهيا آهن ۽ سندن خيال آهي ته وقت سان گڏ صدر ڊونلڊ ٽرمپ جي بيچيني وڌندي. جڏهن ته ايراني مشڪلاتون برداشت ڪرڻ جا عادي آهن. ڇا ٽرمپ ۽ سندس ووٽر اها معاشي تڪليف برداشت ڪرڻ جي لاءِ تيار آهن؟ ايرانين جو مقصد شايد آمريڪا کي اهڙي صورتحال ڏانهن ڌڪڻ آهي.

منهنجا پڙهندڙ نوجوانو، مون ڪڏهن به آمريڪا کي ايترو تيزيءَ سان ۽ فيصلاتي انداز ۾ جنگ هارائيندي ناهي ڏٺو. هن جنگ کي ختم ڪرڻ جي سفارتڪاري تڏهن ڪامياب ٿيندي جڏهن آمريڪي انتظاميه کي انهيءَ حقيقت جو احساس ٿيندو. هاڻي اهو ڪو راز ناهي ته ٽرمپ پنهنجي مخالف کان وڌيڪ هن جنگ مان نڪرڻ چاهي ٿو پر انهيءَ جي لاءِ ڪيس ڪسنجر وانگر اسٽريٽجڪ رعايتون ڏيڻيون پونديون ۽ وچ اوڀر مان پنهنجي نڪرڻ جي تياري ڪرڻي پوندي. هتي آئون ٿورو وچ اوڀر جي ويجهي حقيقت اوهان جي اڳيان رکان ٿو. شيخ شخبوط بن سلطان آل نهيان جي حقيقت اوهان جي اڳيان رکان ٿو. شيخ شخبوط بن سلطان آل نهيان کي بئنڪن کان تمام گهڻو ڊپ لڳندو هو. شيخ شخبوط ابوظهبي جو حڪمران هو. جنهن کي 6 آگسٽ 1966ع تي سندس ننڍي ڀاءُ شيخ زيد بن سلطان آل نهيان ذريعي هٽايو ويو. بلڪل ايراني شاهه جي وزيراعظم مصدق جيان، ابوظهبي جي اها بغاوت به برطانيه جي سڌي سنئين سهڪار سان ڪئي وئي هئي. شيخ شخبوط کي پنهنجي ئي خاندان ۽ برطانوي حڪومت جي اتحاد ذريعي هڪ عجيب سبب جي ڪري هٽايو ويو. 1958ع ۾ تيل جي دريافت ڪانپوءِ ابوظهبي وٽ تمام گهڻي دولت اچڻ لڳي پر شخبوط انهيءَ دولت کي رياست جي مغربي طرز تي ترقي جي لاءِ خرچ ڪرڻ کان انڪار ڪري ڇڏيو هو. هُو بئنڪن تي اعتبار نه ڪندو هو. بئنڪن جي باري ۾ ايترو ته بي اعتبار هو جو چيو وڃي ٿو ته هُو رياست جو پئسو پنهنجي بستري جي هيٺان دٻي ۾ رکندو هو. سندس تقدير جو فيصلو جلد ٿي ويو. شيخ زيد ابوظهبي جو حڪمران بڻيو ۽ 1971ع ۾ يو اي اِي جو باني صدر بڻيو. موجوده صدر، جنهن ابراهيمي معاهدي ۾ شموليت اختيار ڪئي آهي، ايران جي تباهي جو سڀ کان وڏو حامي بڻجي ويو آهي. ڇهه خليجي رياستون ڪويت، سعودي عرب، قطر، بحرين، يو اي اِي ۽ عمان اڪثر ڪري شيعا ايران جي مقابلي ۾ سني رقيبن طور پيش ڪيون وڃن ٿيون، جيڪا هڪ گمراهه ڪندڙ ۽ غلط تشريح آهي. آهي ڇهه ملڪ اصل ۾ گلف ڪوآپريشن ڪائونسل (GCC) ۾ انهيءَ ڪري گڏ ڪيا ويا هئا ته جيئن سني حڪمرانن جي قيادت ۾ روس نواز بعثي عراق جو مقابلو ڪري سگهجي. اهو 1990ع جو سال هو جڏهن جي سي سي پاران صدام حسين جي خلاف اسرائيل جو ساٿ ڏيڻ جا ٻج پوکيا ويا هئا. جي سي سي ميمبر هڪ ٻئي جي خلاف به وڙهندا رهيا آهن. جنهن جي نتيجي ۾ 1980ع واري ڏهاڪي ۾ شارجه ۾ هڪ ناڪام بغاوت ٿي هئي. سعودي عرب جو بنيادي نشانو ڪويت هو جتي هڪ نئين پارليامينٽ قائم ٿي رهي هئي، جيڪا خليجي حڪمرانن جي لاءِ خطرو هئي. صورتحال انهيءَ وقت وڌيڪ خراب ٿي وئي جڏهن ملڪ ۾ فلسطيني قوم پرستن جي وڏي انگ ۾ موجودگي هئي. جيڪڏهن عراق ڪويت تي حملو نه ڪري ها ته اهو حملو سعودي ڪري ها. اها حقيقت آهي يا هڪ ڪهاڻي پر گهٽ ۾ گهٽ اها ئي ڪهاڻي مشهور آهي. اِها ئي ڪاوڙ هئي جنهن کي بغداد ۾ آمريڪي سفير اپريل گلاسپي استعمال ڪيو ته جيئن صدام حسين کي ڪويت تي حملي جي لاءِ ڀڙڪائي سگهجي. نتيجو ڇا نڪتو؟ سوويت يونين جي خاتمي ڪانپوءِ پهرين روس نواز رياست جو زوال ٿيو. انهيءَ ڪانپوءِ ليبيا، شام، يمن ۽ فلسطين جو نمبر آيو. هر اهڙي بحران ڪانپوءِ فوجي خرچن ۽ نقصانن جو پئسو ڪنهن ڀريو؟ جي سي سي رياستن کي پنهنجا پيٽرو ڊالر ڪم تي لڳائڻا پيا. جڏهن به ڪنهن رياست پنهنجي حد کان وڌڻ جي ڪوشش ڪئي، جهڙوڪ ڪويت جڏهن برطانيه جي معاشي بحران دوران برٽش پيٽروليم جا 20 سيڪڙو کان وڌيڪ شيئرز خريد ڪيا ته مارگريٽ ٿيچر کين فوري طور تي اهي واپس ڪرڻ تي مجبور ڪري ڇڏيو. ايران جي جنگ هڪ نئون مفروضو سامهون آڻي ڇڏيو آهي، جنهن کي ڪنهن به پيري ميسن جي لاءِ حل ڪرڻ مشڪل هوندو. ڪجهه سمجهن ٿا ته ايران ڪٿي رهيو آهي پر اهو تسليم ڪرڻ نٿا چاهين ته آمريڪا هارائي رهيو آهي.

ياد رکو منهنجا نوجوانو جي سي سي جي ڪهاڻي اڃا لکڻي آهي جڏهن ته گڏوگڏ پڻ پيٽرو ڊالر جو مستقبل به. بهرحال جيڪڏهن ايران هر نقصان جي باوجود پنهنجن شرطن تي آمريڪا کان جنگ بند ڪرائي وڃي ٿو ته پوءِ تاريخ ايران کي هن جنگ جو فاتح تسليم ڪندي ۽ صدر ڊونلڊ ٽرمپ ۽ سندس ساٿي بنجمن نتن ياهو کي ايران جي وجود کي متاثر جا خواب ڏسڻ ڇڏي ڏيڻا پوندا!

آمريڪا جي فضائن مان

هرمز جون بارودي سُرنگون، خالي ٿيندڙ هٿيار خانو ۽ اها جنگ جنهن جو ڪو انجام ناهي!

راجا زاهد اختر خانزاده

(حصو پهريون)

صدر ڊونلڊ ٽرمپ بار بار چيو آهي ته ايران جنگ ۽ آبنائي هرمز جي بندش سان امريڪا تي ڪوبه خاص اثر نه پيو آهي. هُو اِها ڳالهه اعتماد سان چوي ٿو. هڪ پيرو نه، ڪيترائي پيرا چوي ٿو پر امريڪا جو عام شهري اڄ گيس اسٽيشن تي بيٺو آهي ۽ چار ڊالر نوَ سينٽ في گيلن ادا ڪري رهيو آهي. هُو هڪ سوال پڇي رهيو آهي ته هيءَ قيمت ڪڏهن واپس ايندي ماڻهو سمجهندا هئا ته جڏهن سيزفائر برقرار رهندو، جڏهن معاهدو ٿيندو، جڏهن جنگ ختم ٿيندي، جڏهن آبنائي هرمز ٻيهر کلندي ۽ تيل بردار جهاز هلڻ شروع ٿيندا ته قيمتون گهٽ ٿي وينديون. ايسوسي ايٽيڊ پريس جي تازي سروي ان ڳالهه کي بيان ڪري ڇڏيو آهي. جيڪا شايد ٽرمپ جا پنهنجا صلاحڪار به انهن کي سڌي طرح نه ٻڌائيندا آهن ته صدر ٽرمپ جي مقبوليت 36 سيڪڙو کان گهٽجي 33 سيڪڙو تي اچي وئي آهي. 67 سيڪڙو امريڪي هن جي ڪارڪردگي کان غير مطمئن آهن ۽ هن جي معاشي پاليسين تي بي اعتمادي جو اظهار ڪندڙن جي تعداد 9 سيڪڙو واڌاري سان 70 سيڪڙو تائين پهچي وئي آهي. امريڪي سياسي مبصرن جي مطابق هيءَ گهٽتائي اندروني مسئلن تي ڌيان نه ڏيڻ جو نتيجو آهي پر هن هفتي جيڪي معلومات سامهون آيون آهن اهي هڪ بلڪل مختلف ۽ تمام تڪليف ڏيندڙ ڪهاڻي بيان ڪن ٿيون. هڪ اهڙي ڪهاڻي جنهن جا سڀ حصا لڳ لڳ خبرن جي شڪل ۾ ڏيکاريا وڃن ٿا پر جڏهن انهن کي گڏجي ڏسجي ته اصل تصوير سامهون اچي ٿي.

هاڻي هڪ ٻيو آئيني بحران به سر تي اچي بيٺو آهي. وار پاورز ريزوليوشن جي تحت امريڪي صدر ڪانگريس جي اجازت ڪانسواءِ جنگ شروع ته ڪري سگهي ٿو پر سٺ ڏينهن اندر اندر ڪانگريس کان ان جي باقاعدي منظوري وٺڻ لازمي آهي. انهن سٺ ڏينهن مان صرف هڪ هفتو باقي رهيو آهي ۽ ان دوران امريڪي فوج جنگ جاري رکڻ لاءِ وڌيڪ ٻه سؤ ارب ڊالرن جو مطالبو به ڪري ڇڏيو آهي. هڪ پاسي ڪانگريس جي آئيني ڊيڊ لائين، ٻئي پاسي ٻه سؤ ارب ڊالرن جو بار ۽ ٽئين پاسي 70 سيڪڙو عوام جو انهن جي معاشي پاليسين تي بي اعتماد. هيءَ صرف جنگ جو بحران ناهي، هيءَ هاڻي ٽرمپ جي سياسي بقا جو بحران به بڻجي چڪو آهي.

هر ميڊيا آئوٽ ليٽ هن وقت ڪيترين ئي خبرن لڳ لڳ هلائي رهيو آهي پر اهي سڀ خبرون هڪ ئي ڪهاڻي جا مختلف پهلو آهن. ايران جي IRGC خليجي ملڪن جي ٻارهن مخصوص تيل تنصيبن کي جائز هدف قرار ڏئي ڇڏيو آهي جن ۾ سعودي عرب جو Samraf، گڏيل عرب امارات جو Al Hossan ۽ قطر جو Ras Laffan شامل آهن ۽ اتي ڪم ڪندڙ ڪارڪنن کي نقل مڪاني جو مشورو ڏنو ويو آهي. ٽرمپ سيزفائر کي غير معينه مدت تائين وڌائي ڇڏيو آهي ۽ ايران جي حڪومت کي شديد طور تقسيم شده قرار ڏنو آهي. امريڪا هڪ اهڙو جهاز روڪيو آهي جيڪو چين جي طرف کان ايران لاءِ ڪجهه کڻي رهيو هو، جنهن بابت ٽرمپ CNBC تي چيو ته ان ۾ اهڙيون شيون هيون جيڪي سٺيون نه هيون ۽ اڄ ٽرمپ اوول آفيس ۾ اسرائيل ۽ لبنان جي سفيرن سان ملاقات ڪانپوءِ اسرائيل ۽ لبنان جي وچ ۾ جنگبندي ۾ ٽن هفتن جي توسيع جو اعلان ڪري ڇڏيو آهي ۽ هن سال ٻنهي ملڪن جي وچ ۾ مستقل امن قائم ٿيڻ جو قوي امڪان ظاهر ڪيو آهي. ٽرمپ چيو ته هو لبنان سان گڏ ڪم ڪرڻ لاءِ تيار آهي ته جيئن اهو پاڻ کي حزب الله کان محفوظ رکي سگهي ۽ ايران کي حزب الله جي فنڊنگ روڪڻي پوندي ۽ G20 سربراهي اجلاس بابت ڳالهائيندي ٽرمپ چيو ته جيڪڏهن G20 سربراهي اجلاس ۾ روسي صدر شرڪت ڪري ته اهو تمام مددگار ثابت ٿيندو. اهي سڀ اعلان لڳ لڳ نه ڏسڻ گهرجن انهن کي گڏجي ڏسجي ته اصل تصوير سامهون اچي ٿي.

ايران جي هدف فهرست سمجهڻ لاءِ صرف فوجي زاويي کان نه پر معاشي زاويي کان ڏسڻ ضروري آهي. Ras Laffan قطر ۾ سالياني تقريباً 77 ملين ٽن LNG يعني مائع قدرتي گيس هينڊل ڪري ٿو، جيڪو يورپ ۽ ايشيا جي توانائي سپلائي جو هڪ ناگزير حصو آهي. اهو ڪو به فوجي هدف ناهي، هيءَ هڪ سول صنعتي تنصيب آهي. سعودي عرب ايران تي حملو نه ڪيو، گڏيل عرب امارات نه ڪيو، قطر صرف امريڪي اڏا رکي ٿو ۽ خود هن جنگ کان پري رهڻ چاهي ٿو پر ايران انهن ٽنهي جي اهم ترين معاشي مرڪزن کي نشانو بڻائڻ جو اعلان ڪري ڇڏيو آهي. ايران جو پيغام صاف آهي ته اسان امريڪا سان وڙهي رهيا آهيون پر ان جي قيمت توهان ادا ڪندا. هيءَ روايتي فوجي ڪشيدگي ناهي، هي اقتصادي جنگ جي طرف هڪ سوچيل سمجهيل قدم آهي ۽ وال اسٽريٽ جرنل رپورٽ ڪيو آهي ته سعودي عرب امريڪا تي دٻاءُ وجهي رهيو آهي ته اهو پنهنجي پاليسي بدلائي. چو ته امريڪا جا اقدام ايران کي ڪمزور ڪرڻ جي بدران وڌيڪ خطرناڪ بڻائي رهيا آهن.

هن هدف فهرست جو هڪ ٻيو پهلو به آهي جيڪو اڪثر نظرانداز ڪيو وڃي ٿو ۽ اهو آهي ايران جي اندروني تقسيم. هي ٻارهن هدفن جي فهرست محض ٻاهرين دشمن کي پيغام ناهي، هي ايران جي اندروني طاقت جي توازن جو به اظهار آهي. ايران ۾ هن وقت ٻه گروپ آمهون سامهون آهن. هڪ جيڪو مذاڪرات چاهي ٿو ۽ هڪ جيڪو فوري ۽ فيصلاتي ڪارروائي چاهي ٿو. هيءَ هدف فهرست سخت گير عناصرن جو اعلان آهي ته اهي اڃا به ميدان ۾ آهن ۽ انهن کي نظرانداز نه ٿو ڪري سگهجي. ٽرمپ ايران کي شديد طور تقسيم شده چيو ۽ هن پيري هو غلط ناهي پر هُو اهو نٿو ٻڌائي ته هيءَ تقسيم اصل ۾ امريڪي پاليسي کي وڌيڪ مشڪل بڻائي ٿي، آسان نه.

هاڻي هن ڪهاڻي جي سڀ کان خاموش پر سڀ کان اهم ڪردار جي طرف اچون. Reuters تصديق ڪئي آهي ته جنهن جهاز کي امريڪا روڪيو ان ۾ dual-use chemicals هئا، جيڪي ميزائل ٺاهڻ ۾ استعمال ٿي سگهن ٿا. ٽرمپ چيو ته انهن کي حيرت ٿي چو ته صدر شي جن پنگ يقين ڏياريو هو ته چين ايران کي هٿيار نه موڪليندو پر انهيءَ ئي ٽرمپ CNBC تي چيو ته جنگ ۾ اهڙو ٿيندو آهي. هي جملو هڪ طاقتور صدر جي زبان ناهي، هي هڪ مجبور ماڻهوءَ جي زبان آهي. چين هن پوري معاملي تي صرف ٻن لفظن ۾ جواب ڏنو ته malicious association جي مخالفت ڪريون ٿا. هي انڪار نه هو هي هڪ سگنل هو. اهڙي طاقت جو سگنل جيڪا پنهنجي پوزيشن جو حساب ڪتاب ڪري چڪي آهي ۽ ان کي تبديل ڪرڻ جو ڪوبه سبب نه ٿي ڏسي. ٽرمپ هن وقت چين سان سخت رويو اختيار نه ٿو ڪري سگهي چو ته ايران سان نازڪ سيزفائر آهي. فوجي دٻاءُ برقرار آهي ۽ 14 مئي تي بيجنگ ۾ اهم سربراهي اجلاس ٽلڻو آهي. يعني هُو هن وقت هر محاذ تي دروازا کليل رکڻ

چاهين ٿا ۽ چين سان ٽڪراءُ جو هيءُ وقت ناهي. چين هن جنگ کان گهٽ ۾ گهٽ ٽن طريقن سان فائدو وٺي رهيو آهي. تيل جي قيمت وڌڻ سان ان جي پنهنجي توانائي ذخيرن جي اسٽريٽجڪ اهميت وڌيڪ وڌي رهي آهي. امريڪا جا فوجي ۽ مالي وسيلا هن جنگ ۾ ضايع ٿي رهيا آهن. جڏهن ته چين بنا رڪاوٽ پنهنجي معاشي توسيع جاري رکيو ويٺو آهي ۽ عالمي توانائي مارڪيٽ ۾ ان جي پوزيشن مسلسل مضبوط ٿي رهي آهي. سڀ کان حيران ڪندڙ ڳالهه اِها آهي ته ايران جون تيل برآمدات گهٽ نه پر وڌي رهيون آهن. چو ته چيني ٽينڪرز، متبادل رستن ۽ ليبلنگ جي ذريعي تيل خاموشيءَ سان وڪرو ٿي رهيو آهي. امريڪا هن تي سخت ڪارروائي نٿو ڪري ۽ اها ڪا نظرانداز نه پر هڪ سوچيل سمجهيل حڪمتِ عملي وارو فيصلو لڳي ٿو. جنهن جون شرطون امريڪي عوام کي نه ٻڌايون وڃن آهن.

هاڻي اها خبر اچي ٿي جيڪا هن پوري تصوير کي مڪمل ڪري ٿي ۽ جنهن تي شايد اڃا تائين ايتري توجهه نه ڏني وئي آهي. جيتري ڏيڻ گهرجي ها. پينٽاگون هن هفتي هائوس آرمڊ سروسز ڪميٽي کي هڪ خفيه بريفنگ ۾ ٻڌايو ته جنگ ختم ٿيڻ ڪانپوءِ به معاهدو ٿي وڃڻ ڪانپوءِ به، فائرنگ بند ٿي وڃڻ ۽ ناڪابندي ٿي وڃڻ ڪانپوءِ به آبنائي هرمز مان ايراني بارودي سرنگن کي صاف ڪرڻ ۾ ڇهه مهينن تائين لڳي سگهن ٿا. واشنگٽن پوسٽ کي ٽن اهڙن اهلڪارن هن بريفنگ جا تفصيل ٻڌايا جيڪي ان گفتگو کان واقف هئا ۽ ڪانگريس ۾ نه صرف ڊيموڪريٽس بلڪ ريپبلڪن به مايوس ٿيا. ٻنهي جماعتن جا ماڻهو هڪ ئي ڪمري ۾ ويٺا هئا ۽ انهن هڪ ئي ڳالهه ٻڌي جيڪا انهن کي ٻڌائي نه هئي بعد ۾ پينٽاگون هن رپورٽ جي ترديد ڪئي ۽ چيو ته ڇهه مهينن جو اندازو ناقابل قبول آهي پر سابق صدر بل ڪلنٽن پنهنجي يوٽيوب پروگرام Clarity ۾ هن بريفنگ جو حوالو ڏيندي بلڪل درست چيو ته ناقابل قبول هجڻ ۽ غلط هجڻ هڪ ئي شيءِ ناهي جيڪڏهن رپورٽ واقعي غلط هجي ها ته پينٽاگون درست عدد ٻڌائي ها ته اصل ۾ سٺ ڏينهن لڳندا يا ٽيهه ڏينهن يا پنجاهه ڏينهن هن اهو نه چيو ۽ اِها خاموشي پاڻ هڪ جواب آهي.

ايران آبنائي هرمز ۾ وِيهه يا ان کان وڌيڪ بارودي سرنگون GPS ٽيڪنالاجي جي ذريعي نصب ڪري ڇڏيون آهن ۽ اُهي عام سرنگون ناهن. GPS جي ذريعي نصب سرنگون عين انهن تنگ ترين حصن ۾ رکي سگهجن ٿيون جتي جهاز رانيءَ جو رستو سڀ کان وڌيڪ مصروف هجي ٿو ۽ غلطيءَ جي گنجائش سڀ کان گهٽ هجي ٿي انهن کي اهڙي طرح ترتيب ڏئي سگهجي ٿو ته اهي صرف مخصوص جهازن جي گذرڻ تي فعال ٿين. مخصوص وزن تي، مخصوص سائيز تي، مخصوص آواز تي اهي هفتن تائين خاموش پيون رهي سگهن ٿيون ۽ پوءِ ان وقت متحرڪ ٿي سگهن ٿيون، جڏهن ڪوئي مخصوص جهاز انهن مٿان گذري. نيويارڪ ٽائمز رپورٽ ڪيو آهي ته ايران جي پنهنجي فوج کي به شايد سڀ سرنگن جي صحيح جڳهه معلوم ناهي ۽ ممڪن آهي ته اهي خود به ڪجهه سرنگن جو سراغ وڃائي چڪا هجن صفائي جي آپريشن ۾ هيليڪاپٽر سطح آب تي سونار ڇڪيندا آهن. خاص غوطا خور پاڻيءَ اندر detection equipment سان ويندا آهن ۽ ٻرون آبدوزيون acoustic survey ڪنديون آهن. هي عمل سست آهي. منظم آهي، خطرناڪ آهي ۽ انهيءَ وقت تائين شروع ئي نٿو ٿي سگهي جيستائين جنگ واقعي ختم نه ٿئي. ڇو ته توهان mine clearance divers کي اهڙي آبنائي ۾ نٿا موڪلي سگهو جتي ايراني گن بوٽس صبح جهازن کي قبضي ۾ وٺي رهيون هجن توهان clearance helicopters کي اهڙي combat zone ۾ نٿا هلائي سگهو جتي ايراني Revolutionary Guard جون تيز رفتار ٻيڙيون container ships تي بنا وارننگ جي فائرنگ ڪري رهيون هجن.

۽ اهي سرنگون اڪيليون ناهن. ايوان نمائندگان جي ميمبر پيٽ ريان هن هفتي تصديق ڪئي ته امريڪا پنهنجن ٽوماهاڪ ڪروز ميزائل جي پوري ذخيري جو هڪ پاڱي تي حصي کان وڌيڪ استعمال ڪري چڪو آهي ۽ پنهنجن THAAD ۽ Patriot interceptor missiles جو اڌ به خرچ ڪري چڪو آهي Tomahawk امريڪا جو بنيادي ڊگهي فاصلي تي مار ڪندڙ هٿيار آهي. جنهن جي قيمت في ميزائل ٻه کان ساڍا ٽي ملين ڊالر آهي. هي جهازن ۽ آبدوزن مان ڇڏي سگهجي ٿو. هي هڪ هزار ميل پري تائين هدف کي نشانو بڻائي سگهي ٿو. اِهو ئي اهو هٿيار آهي جنهن امريڪا کي اها صلاحيت ڏني ته هو پنهنجن پائلٽن کي خطري ۾ وجهڻ کانسواءِ خطرناڪ طاقت استعمال ڪري سگهي. امريڪا هن جنگ ۾ اٺ سؤ پنجاهه کان وڌيڪ ٽوماهاڪ استعمال ڪري چڪو آهي. پنهنجي تاريخ جي ڪنهن به جنگي مهم کان وڌيڪ. THAAD جو مطلب آهي Terminal High Altitude Area Defense. اهو انهن بيلسٽڪ ميزائلن کي ڪيرائي ٿو جيڪي ايران ڇڏي رهيو آهي. جيڪڏهن امريڪا وٽ THAAD interceptors گهٽ ٿي وڃن ته اتي موجود امريڪي فوجي اڏا ۽ سروس ممبرز ايران جي باقي بچيل ميزائلن جي سامهون وڌيڪ ڪمزور ٿي وڃن ٿا. ياد رهي ته Defense Intelligence Agency تصديق ڪئي آهي ته ايران وٽ پنهنجي بيلسٽڪ ميزائل جو تقريباً پنجاهه سيڪڙو اڃا باقي آهي يعني ايران جا اڌ ميزائل موجود آهن جڏهن ته امريڪا جا بچاءُ وارا ميزائل به پاڱي تي کان به گهٽ بچيا آهن. اتر ڪوريا هي حساب لڳائي رهيو آهي. چين هي حساب لڳائي رهيو آهي روس هي حساب لڳائي رهيو آهي دنيا جو هر مخالف هي حساب لڳائي رهيو آهي ته امريڪا وٽ هاڻي ڪيترا ٽوماهاڪ Tomahawks باقي آهن. بل ڪلنٽن جو جملو military readiness آهي ته هي ڪو به غير جانبدار بيان ناهي. هي جو بيان آهي ۽ ان جا اثر دنيا جي هر هڪ خطي تي پون ٿا جتي امريڪا کي طاقت ڏيکارڻ جي ضرورت پئجي سگهي ٿي.

هاڻي ٽرمپ جي انهن قدمن کي گڏجي ڏسون. جيڪي انهن اڄ ڪيا آهن اوول آفيس ۾ اسرائيل ۽ لبنان جي سفيرن سان ملاقات، جنگبنديءَ ۾ ٽن هفتن جي توسيع ۽ ايران کان حزب الله جي فنڊنگ روڪڻ جو مطالبو اهي سڀ بظاهر امن جي طرف وڌندڙ اشارا آهن مگر جڏهن انهن کي War Powers Resolution جي آئيني حد جيڪا صرف هڪ هفتي ۾ اچڻ واري آهي، وڌندڙ دفاعي خرچن ۽ عوامي بي اعتماديءَ جي پس منظر ۾ ڏسجي ته اهي امن جو نقشو گهٽ ۽ هر طرف کان آيل دٻاءُ کي منهن ڏيڻ جي ڪوشش وڌيڪ لڳن ٿا نه ته ڪنهن حتمي امن جو نقشو

اڄوڪو ڏينهن - 25 اپريل

قادر بخش شاهه

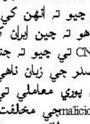

اڄ مشهور تعليمي ماهر سيد قادر بخش شاهه جي جنم جو ڏينهن آهي ڪيس قادن شاهه جي نالي سان به ياد ڪيو وڃي ٿو سندس ولادت 25 اپريل 1927ع تي نيو سعيدآباد ويجهو ڳوٺ امين لاکي ۾ ٿي هو مشهور سائنسدان سيد وڏل شاهه جو ڀاءُ هو هن سنڌي فائنل جو امتحان پاس ڪيو ۽ هڪ استاد طور مختلف اسڪولن ۾ پڙهايو هو هڪ سٺو حڪيم پڻ هو اڳتي هلي ايم اي (سنڌي) جي سند به حاصل ڪيائين هن محمد اسماعيل عرساڻي ۽ ٻين ماهرن سان گڏجي بي ايڊ لاءِ سنڌي نصاب تيار ڪيو ۽ تمرقئير جي ڪلام تي هڪ مونوگراف به لکيو هن 1981ع ۾ وفات ڪئي.

پروفيسر محمد حاجن شيخ

هن نالي واري تعليمي ماهر، محقق ۽ ديني علم جو جنم 25 اپريل 1933ع ۾ هالا پراڻا ۾ ٿيو اڃا ننڍو ئي هو جو سندس ڪٽنب مٽياريءَ ۾ وڃي آباد ٿيو انڪري سندس زندگيءَ جو گهڻو حصو مٽياريءَ ۾ گذريو هن بي اي، ايم اي (سنڌي)، ايم اي (اسلاميات) ۽ پي ايڇ ڊي جون سندون حاصل ڪيون ۽ تدريس جهڙي عظيم پيشي سان لاڳاپيل رهيو هن تعليم کاتي ۾ پروفيسر ۽ پرنسپال طور خدمتون سرانجام ڏنيون سنڌ يونيورسٽيءَ ۾ به پروفيسر طور ڪم ڪيائين هن ڪيترائي قيمتي ڪتاب لکيا، جن ۾ "اسلام جي تبليغ" (ٽي ڀاڱا)، "مولانا عبيدالله سنڌيءَ جي سوانح" (انگريزيءَ ۾)، "اسلام جي اشاعت جي تاريخ" ۽ "اسان جو پيارو دين" شامل آهن هن ڪجهه سال پهرين مٽياريءَ ۾ وفات ڪئي.

حسين بخش سخيراڻي

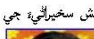

اڄ مشهور راڳيءَ حسين بخش سخيراڻي جي جنم جو ڏينهن آهي هن جو

مظهر ابڙو

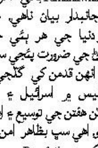

اڄ مشهور ليکڪ مظهر ابڙي جي جنم جو ڏينهن آهي ادبي دنيا ۾ هو هڪ ڪهاڻيڪار، ناول نگار، ناٽڪ نويس ۽ شاعر طور سڃاتو وڃي ٿو هن جو جنم 25 اپريل 1971ع تي خيرپورميرس ضلعي جي ڳوٺ ڪولاب جيئل ۾ منظور حسين ابڙي جي گهر ۾ ٿيو هن ابتدائي تعليم پنهنجي ڳوٺ مان حاصل ڪئي. مئٽرڪ جو امتحان ڪامرڀهنسو هاءِ اسڪول خيرپور مان پاس ڪيائين اڳتي هلي ايم اي (سنڌي ادب) ۽ ايم اي (اقتصاديات) جون سندون حاصل ڪيائين پيشي جي لحاظ کان هو تعليم کاتي ۾ ڪليج جي استاد طور خدمتون سرانجام ڏئي رهيو آهي هن 1987ع ۾ هڪ شاعر طور ادبي دنيا ۾ پير پاتو پر بعد ۾ هڪ ڪهاڻيڪار طور مشهور ٿيو هن مختلف ٽي وي چينلس لاءِ ڊراما پڻ لکيا آهن سندس ڇپيل ڪتابن ۾ "ڌرتيءَ تي وڪريل تانگا" (ڪهاڻيون)، "خواب ڪوتا سڪا" (ڪهاڻيون)، "سرد خاني ۾ رکيل خواب" (ڪهاڻيون)، "سڪل نديءَ جا نشان" (ڪهاڻيون) ۽ "درد جي آسپاس" (شاعري) شامل آهن هن به ناول "جيون اڄاڙ رستا" ۽ "خوابن جو سفر" پڻ لکيا آهن.

سائين جي ايم سيد

اڄ سنڌ جي قوم پرست سياستدان سائين جي ايم سيد جي ورسيءَ جو ڏينهن آهي پاڻ هڪ سياستدان هجڻ سان گڏ هڪ وڏو دانشور، مفڪر ۽ اديب پڻ هو جي ايم سيد جو پورو نالو سيد غلام مرتضيٰ شاهه ولد محمد شاهه هو سندن جنم 17 جنوري 1904ع تي ڄامشورو ضلعي جي شهر سن ۾ ٿيو هن پنهنجي سياسي سفر جي شروعات 1920ع ۾ خلافت تحريڪ

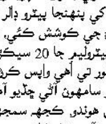
مختيار انڙ

رهي جي ايم سيد انهيءَ ۾ سرگرميءَ سان ڀرپور ورتو خلافت تحريڪ جي خاتمي کان پوءِ پاڻ مختلف سياسي عهدن تي ڪم ڪيائين جن ۾ تعلقي لوڪل بورڊ مانجهند جو صدر، ضلعي لوڪل بورڊ ڪراچيءَ جو چيئرمين ڪانگريس ڪاميٽي سنڌ جو صدر ۽ ضلعي لوڪل بورڊ داڊو جو نائب صدر وغيره شامل آهن جي ايم سيد سنڌ جي بمبئيءَ کان آزاديءَ لاءِ اهم ڪردار ادا ڪيو ۽ سنڌ جي بمبئيءَ کان آزاديءَ ڪانپوءِ 1937ع ۾ سنڌ ليجسليٽو اسيمبليءَ جو ميمبر چونڊيو ويو 1938ع ۾ آل انڊيا مسلم ليگ ۾ شامل ٿيو ۽ ساڳئي ئي سال شيخ عبدالمجيد سنڌيءَ ۽ جي ايم سيد جي ڪوششن سان سنڌ مسلم ليگ جو اجلاس ڪوٺايو ويو جنهن جي صدارت قائداعظم محمد علي جناح ڪئي انهيءَ اجلاس ۾ مسلمانن جي آزاد رياستن تي مشتمل ملڪ ٺاهڻ جو ٺهراءُ منظور ٿيو 1940ع ۾ کين سنڌ جي تعليم، انڊسٽري، ليبر ۽ پبلڪ ڪاتي جو وزير چونڊيو ويو 1942ع ۾ سنڌ مسلم ليگ جو صدر چونڊيو ويو 1946ع ۾ مسلم ليگ مان استعيفا ڏئي پروگريسو مسلم ليگ جو بنياد وڌائين پاڪستان ٺهڻ کان پوءِ ڪراچيءَ کي توڙي مرڪز حوالي ڪيو ويو سائين جي ايم سيد انهيءَ سازش جي مخالفت ڪئي، جنهن ڪري ڪيس ٽن مهينن لاءِ نظربند ڪيو ويو اهڙيءَ طرح جي ايم سيد پاڪستان جو پهريون سياسي قيدي ٿيو اڳتي هلي جڏهن سنڌ اسيمبليءَ مان ون يونٽ جي حق ۾ ٺهراءُ پاس ٿيو ته جي ايم سيد انهيءَ جي شديد مخالفت ڪئي جنهن ڪري ڪيس ڇهن مهينن لاءِ جيل موڪليو ويو پاڻ ون يونٽ خلاف جدوجهد ۾ ٻين سياستدانن کان هميشه اڳڀرو رهيو ان ڪري وقت جي حڪمرانن جولاءِ 1967ع کان 1968ع جي آخر تائين کين نظربند رکيو

محمد صديق پرهياڙ

محمد صديق پرهياڙ اسڪول جو استاد هجڻ سان گڏ هڪ نامور ناٽڪ نويس، اسٽيج ڊرامن جو پيشڪار ۽ اديب هو اڄ سندس ورسيءَ جو ڏينهن آهي هن ڳوٺ گنهور پرهياڙ، تعلقي قاضي احمد ضلعي شهيد بينظيرآباد ۾ 1936ع ڌاري پنهنجي جيون جو سفر شروع ڪيو سنڌي فائنل جو امتحان پاس ڪرڻ سان گڏ هڪ مقامي مدرسي مان قرآن شريف، فارسي ۽ عربيءَ جي تعليم حاصل ڪيائين 1956ع ۾ پرائمري اسڪول جو استاد مقرر ٿيو ۽ گورنمينٽ پرائمري اسڪول ٽيچرس ايسوسيئيشن جو سرگرم ميمبر ۽ عهديدار رهيو هن کي اسٽيج ناٽڪن سان ننڍي هوندي کان ئي دلچسپي رهي 1957ع ۾ مرزا قليچ بيگ جو لکيل ناٽڪ "ليليٰ مجنون" اسٽيج تي پيش ڪيائين هن موري ۾ شاهه عبداللطيف آرٽس ڪائونسل نالي هڪ ناٽڪ منڊلي قائم ڪري سوين ڊراما پيش ڪيا. انهن ڊرامن ۾ هن هڪ صداڪار، اداڪار ۽ هدايتڪار طور ڪم ڪيو هو هڪ اعليٰ پائي جو ڊراما نويس پڻ هو ۽ 200 کان وڌيڪ ڊراما تحرير ڪيائين هو سنڌي ادبي سنگت سان پڻ سلهاڙيل رهيو ۽ انهيءَ سنگت جي موري شاخ جو جنرل سيڪريٽري به رهيو محمد صديق 25 اپريل 2008 تي هن فاني دنيا جي اسٽيج تان هميشه لاءِ موڪلايو.

ڪلثوم سلطان

اڄ ريڊيو ۽ ٽيليويزن جي مشهور اداڪاره ڪلثوم سلطان جي ورسيءَ جو ڏينهن آهي هن نالي واري اداڪاره جو جنم 1950ع ڌاري قمبر شهدادڪوٽ ضلعي جي شهر قمبر جي هڪ سيد گهراڻي ۾ ٿيو ايف اي سنڌ نئين ڪراچيءَ ۾ گذريو جتي سنڌس پيءُ هڪ سرڪاري ملازم هو سلطان بيگ سان شادي ٿيڻ کان پوءِ هوءَ حيدرآباد ۾ رهڻ لڳي هن پنهنجي فني زندگيءَ جي شروعات ريڊيو پاڪستان حيدرآباد تي هڪ صداڪار طور ڪئي اڳتي هلي پاڪستان ٽيليويزن سينٽر ڪراچيءَ جي سنڌي ۽ اردو ڊرامن ۾ ڪم ڪرڻ

بقايا | 1 | هڪ زخمي

سنجهورو جي تعلقه اسپتال آندو ويو جتي زخمي جو ابتدائي علاج ڪرڻ بعد ڪيس حيدرآباد منتقل ڪيو ويو۽ فوتي جي لاش جو پوسٽ مارٽم ڪري ضروري ڪارروائي ڪرڻ بعد وارثن حوالي ڪيو ويو فوتي مائٽن ڪان ملڻ بعد ڳوٺ وڃي رهيو هو جتي سائنس موٽر سائيڪل ڦر ڦيڻ جو واقعو پيش آيو مذاحمت ڪرڻ تي گوليون هڻي ڪيس زخمي ڪيو ويو رستي تي ايندي زخمن جا سور نه سهندي فوت ٿي ويو آخري اطلاعن تائين ڪو به ڪيس وغيرا داخل نه ٿي سگهيو

بقايا | 2 | 12ڄڻا زخمي

جن کي سول اسپتال منتقل ڪيو ويو آهي

بقايا | 3 | جي دعويٰ

پيرسان بن منشيات فروشن کي 6 ڪلو چرس ، 2 عدد ٽي ٽي پسٽل سميت گرفتار ڪري ورتو ، جنهن ۾ مزاحمت ڪرڻ تي پوليس جي مبينا مقابلي ۾ علي اصغر لغاري زخمي حالت ۾ گرفتار ڪيو ويو جڏهن ته سندس ساٿي اٺو لغاري کي پوليس سوگهو ڪري ورتو، گرفتار ڪيل جوابدارن خلاف سٽي ٿاڻي تي منشيات حدود آرڊيننس تحت 6 ڪلو چرس ، 2 عدد ٽي ٽي پسٽل سميت گرفتار ڪري ايف آءِ آر داخل ڪري ورتي آهي ، ٻي طرف ايس ايس پي ٽنڊو محمد خان حسيب جاويد سومار ميمڻ جي صدارت هيٺ ڊسٽرڪٽ هيڊڪوارٽر ۾ ڊي ايس پيز ، ايس ايچ اوز جو گڏيل اجلاس ڪوٺايو ويو جنهن ۾ علائقي جي اندر وڌندڙ بدامني ۽ منشيات جي ڪاروبار جي عوامي شڪايتن تي فوري طور آپريشن شروع ڪري بدامني جو خاتمو ۽ منشيات کي مڪمل بند ڪرائڻ تي زور ڀريو ويو جنهن ۾ اهو به فيصلو ڪيو ويو ته جنهن به علائقي مان بدامني ۽ منشيات جي وڪري بابت شڪايت ملي ته علائقي ۾ ٿاڻي جي مقرر ٿيل ايس ايچ او ۽ ٻين اهلڪارن خلاف پڻ ڪارروائي ڪئي ويندي.

بقايا | 4 | پوليس حوالي

ريمانڊ گهريو ۽ عدالت جوابدارن کي 4 ڏينهن جو جسماني ريمانڊ ڏئي پوليس پوليس حوالي ڪري ڇڏيو. واضح رهي ته ڪجهه ڏينهن اڳ 20 ورهين جي خالده عرف روبينه چانڊيو کي ڪارو ڪاري جو الزام لڳائي ٽنڊو مستي پيرسان ڳوٺ ٻلو چانڊيو ۾ قتل ڪيو ويو هو ٽنڊو مستي پوليس 5 سڃاتل ماڻهن سميت 18 ماڻهن خلاف ڪيس داخل ڪيو هو ۽ پوليس ڪيس ۾ رڳو ٽن ماڻهن جي گرفتاري ظاهر ڪئي آهي انهن مان هڪ جوابدار قيصر چانڊيو قتل جو اعتراف ڪيو جنهن تي عدالت ڪيس سينٽرل جيل موڪلي ڇڏيو جڏهن ته ٻه جوابدار پوليس جي تحويل ۾ آهن پوليس ذريعن موجب واقعي ۾ ملوث ٻين جوابدارن جي گرفتاري لاءِ ڇاپن جو سلسلو جاري آهي ۽ ڪيس جي شفاف جاچ ڪئي پئي وڃي

بقايا | 5 | تدفين

علي ڦل محرم ڦل وقار ڦل عبدالرحيم ڦل ۽ شهرين وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي. جنازي نماز بعد سوين آلين اکين سان ٽينگري کي اباڻي قبرستان ۾ دفنايو ويو جڏهن ته وارثن سان تعزيت جو سلسلو جاري آهي ايس ايس پي خيرپور امير مسعود مگسي ڪرڙاهه پهچي ٽينگري جي وارثن سان تعزيت ڪئي

بقايا | 6 | انصاف جو مطالبو

40 جريب زمين تي ناجائز قبضو ڪري ڇڏيو آهي متاثر ماڻهن چيو ته هو غريب آهن ۽ سندن گذر سفر جو واحد ذريعو اها زمين آهي ۽ بااثر ماڻهن طاقت جي زور تي سندن حق ڪسيو آهي هنن وڌيڪ چيو ته ڪيترائي ڀيرا اختيارين وٽ دانهن ڪئي آهي پر اڃا تائين ڪين انصاف ناهي مليو احتجاج ڪندڙن اعليٰ اختيارين کان مطالبو ڪيو ته فوري نوٽيس وٺي زمين واپس ڪرائي وڃي ۽ ملوث ماڻهن خلاف قانوني ڪارروائي ڪئي وڃي

آفيس آف دي سپرنٽينڊنگ انجنيئر (جوڊيشنل ورڪس) / پروجيڪٽ مينيجمينٽ اينڊ امپليمينٽيشن يونٽ ورڪس اينڊ سروسز ڊپارٽمينٽ، حڪومت سنڌ، ڪراچي

No.TC/SE/Judicial Works/Sindh/Karachi/7076/of 2026 — Dated. 21/04/2026

(RFP) پرپوزل لاءِ درخواست

1. سپرنٽينڊنگ انجنيئر (جوڊيشنل ورڪس) / PM&IU، ورڪس اينڊ سروسز ڊپارٽمينٽ، حڪومت سنڌ (جنهن کي اڳتي هلي "پروڪيوئرنگ ايجنسي" چيو ويندو) هيٺ ڏنل انجنيئرنگ ڪنسلٽنسي سروسز فراهم ڪرڻ لاءِ تجويزون طلب ڪري ٿو خدمتن بابت وڌيڪ تفصيل "ٽرمز آف ريفرنس" ۾ ڏنل آهن.
   - o آرڪيٽيڪچرل پلاننگ، تفصيلي اسٽرڪچر ڊيزائن، ميڪينيڪل، اليڪٽريڪل، پلمبنگ ڊيزائنز، فرنيچر فڪسچر ۽ لاڳاپيل ڪم.
   - o اسڪيم جي تعمير، لڳائڻ ۽ لاڳاپيل ڪمن جي تفصيلي نگراني.

مورو ۾ (04 عدد) ڪورٽ بلڊنگ جي تعمير

2. اهل ڪنسلٽنگ فرمز (ڪنسلٽنٽس) کي RFP دستاويز موجب ٽيڪنيڪل ۽ مالي تجويزون جمع ڪرائڻ جي دعوت ڏني وڃي ٿي. فرم کي ابتدائي تحقيقات ۽ ابتدائي انجنيئرنگ ڊيزائنز/ٽيپيڪل ڊرائنگز وغيره جي بنياد تي اڳ ۾ تيار ڪيل PC-I، تفصيلي انجنيئرنگ/ورڪنگ ايسٽيميٽس، ٽيڪنيڪل سيڪشن وغيره جو جائزو وٺڻ ۽ انهن کي اپڊيٽ ڪرڻ جي ضرورت آهي. انهن شروعاتي مطالعي ۽ ڊزائنن کي وڌيڪ مضبوط / تصديق ٿيل / اضافي ۽ تفصيلي سروي/تحقيقات ۽ تفصيلي انجنيئرنگ ڊزائن ڊرائنگز ذريعي اپڊيٽ ڪيو ويندو، جيئن گهربل هجي. اهو ارادو ڪيو ويو آهي ته حڪومت سنڌ جي فنڊنگ جو حصو مٿي ڏنل پروجيڪٽ جي تحت ڪنسلٽنسي معاهدي جي تحت اهل ادائگين لاءِ استعمال ڪيو ويندو. خدمتون SPPRA رولز 2010 (اپڊيٽ ٿيل) جي رول 72(3) تحت طلب ڪيون ويون آهن.
3. تجويز لاءِ هي درخواست (RFP) PEC رجسٽرڊ ڪنسلٽنٽس / ايسوسيئيٽڊ فرمز کي موڪلي وئي آهي جيڪي پاڪستان انجنيئرنگ ڪائونسل سان جون 2026 تائين تجديد ٿيل آهن. پروجيڪٽ پروفائيل ڪوڊ 1215 # ۽ سروسز ڪوڊز 0511، 0518، 0532 ۽ 0543 سان. ۽ فيڊرل بورڊ آف ريونيو (FBR) سان انڪم ٽيڪس، سيلز ٽيڪس ۽ سنڌ ريونيو بورڊ (SRB) سان رجسٽرڊ آهن. جيڪي هن اسائنمينٽ لاءِ دلچسپي رکن ٿا انهن کي هن RFP دستاويز سان منسلڪ فارميٽ موجب معلومات جمع ڪرائڻ گهرجي.

هيٺ ڏنل معلومات پڻ جمع ڪرائڻ گهرجي:

- فرم جو نالو، پتو، فون، فيڪس نمبر ۽ اي ميل پتو.
- گذريل پنجن سالن جو فرم جو ساليانو ٽرن اوور بشمول انڪم اسٽيٽمينٽ ۽ بيلنس شيٽس.
- گذريل لڳ ڀڳ پندرهن سالن جو فرم جو جنرل تجربو ۽ ان سلسلي ۾ جاري پروجيڪٽس جي لسٽ بشمول ڪلائنٽ جو نالو ۽ اسائنمينٽ جي قيمت.
- فرم جي تنظيم، مستقل ٽيڪنيڪل اسٽاف جي لسٽ (ليڊ ۽ ايسوسيئيٽ فرم ٻنهي لاءِ) قابليت ۽ تجربي سان گڏ.
- گذريل پنجن سالن جي انڪم ٽيڪس جي صورتحال.
- ٽيڪنيڪل ۽ مالي تجويزون SPPRA رول 2010 (اپڊيٽ ٿيل) موجب غور هيٺ آنديون وينديون ۽ انهن جو جائزو ورتو ويندو.
- اسٽام پيپر تي حلف نامو ته فرم ڪڏهن به بليڪ لسٽ ناهي ٿيو ۽ نه ئي ماضي ۾ ڪنهن معاهدي جي ذميوارين کي پورو نه ڪرڻ تي ڪو معاهدو ختم ڪيو ويو آهي.
- FBR سان نيشنل ٽيڪس نمبر/صحيح رجسٽريشن (ايڪٽو اسٽيٽس سان).
- SRB سان صحيح رجسٽريشن (ايڪٽو اسٽيٽس سان).
- فرم جي ٽن سالن جي آڊٽ ٿيل رپورٽ.
- عدالتن ۾ ڪنهن به مقدمي بازي (جيڪڏهن هجي) يا ثالثي جي ڪارروائي جي تاريخ.
- ڪنسلٽنٽس جي چونڊ موجوده پروڪيورمينٽ SPPRA رولز 2010 (اپڊيٽ ٿيل) موجب ڪئي ويندي.
- انهن فرمز جون درخواستون بشمول انهن جي ماتحت ادارن ۽ سب ڪانٽريڪٽرز جيڪي ڪنهن به سرڪاري کاتي يا ڪنهن بين الاقوامي اداري جهڙوڪ IFC، ورلڊ بينڪ، JISC ۽ ADB وغيره پاران بليڪ لسٽ ٿيل آهن، بغير ڪنهن تفصيلي جائزي جي رد ڪيون وينديون. درخواست گذار کي 200 روپين جي عدالتي اسٽام پيپر تي حلف نامو جمع ڪرائڻو پوندو ته هو يا ان جو ڪو به ساٿي / تيار ڪندڙ/ سپلائر/ سب ڪانٽريڪٽر مٿي ڄاڻايل کاتن يا مالي ادارن جي بليڪ لسٽ ٿيل فرمز جي لسٽ ۾ ناهي.
- هڪ حلف نامو ته هن قابليت واري دستاويزن سان ڏنل تمام دستاويز/تفصيل/معلومات سچي آهي.
- هڪ حلف نامو ته درخواست گذار ڪڏهن به معاهدو حاصل ڪرڻ لاءِ بدعنواني، دوکي يا ملي ڀڳت واري عمل ۾ ملوث ناهي رهيو.
- هڪ حلف نامو ته فرم هن وقت پنهنجي مالڪن سان ڪنهن مقدمي بازي ۾ ملوث ناهي ۽ نه ئي ماضي ۾ رهي آهي. جيڪڏهن صورتحال ٻي هجي ته درخواست گذار کي اهڙا تفصيل فراهم ڪرڻ گهرجن.
- هن RFP جي حمايت ۾ ڪنهن به ٻي لاڳاپيل معلومات پڻ فراهم ڪئي وڃي.
- ورڪس اينڊ سروسز ڊپارٽمينٽ ڪنهن به درخواست گذار کي نااهل قرار ڏئي سگهي ٿو جيڪڏهن ڪنهن به وقت معلوم ٿئي ته ان جي قابليت بابت فراهم ڪيل معلومات غلط، غير درست يا اڻ پوري آهي.
- پروڪيورمينٽ اٿارٽي کي حق حاصل آهي ته اها SPPRA رولز موجب ڪنهن به يا سڀني ٽينڊرز/آڇن کي رد ڪري سگهي.

4. فرم جي چونڊ RFP ۾ بيان ڪيل طريقيڪار ۽ SPPRA رولز جي هڪ مرحلي تي ٻه لفافي بنياد تي ڪئي ويندي.
5. تجويزون (ٽيڪنيڪل ۽ مالي) وڌ ۾ وڌ 11-05-2026 صبح 11:00 وڳي تائين سپرنٽينڊنگ انجنيئر (جوڊيشنل ورڪس) / PM&IU ورڪس اينڊ سروسز ڊپارٽمينٽ جي آفيس ۾ جمع ڪرائي سگهجن ٿيون. جيڪي ساڳئي ڏينهن صبح 11:30 وڳي کوليون وينديون. جيڪڏهن تجويزون رد ٿيون يا جواب نه مليو ته، RFP حاصل ڪرڻ ۽ کولڻ جو ايندڙ شيڊول هيٺين ريت هوندو: RFP وڌ ۾ وڌ 26-05-2026 صبح 11:00 وڳي تائين وصول ڪيون وينديون ۽ ساڳئي ڏينهن 11:30 وڳي کوليون وينديون.

بيو پيرو

6. مالي تجويز سان گڏ ڪل آڇ جي قيمت جي 2٪ جي برابر سوڌي رقم / بڊ سيڪيورٽي (واپس ٿيندڙ) صرف ڪال ڊپازٽ جي شڪل ۾، ۽ ٽينڊر في (ناقابل واپسي) جي رقم 3,000 روپيا پاڪستان جي ڪنهن به شيڊولڊ بينڪ جي پي آرڊر جي شڪل ۾ جيڪو سپرنٽينڊنگ انجنيئر (جوڊيشنل ورڪس)/PM&IU ورڪس اينڊ سروسز ڊپارٽمينٽ جي نالي (فرم جي نالي تي) هجي. آڇ يا ٽينڊرز سان گڏ هجڻ گهرجي، ٻي صورت ۾ اهڙا ٽينڊر قبول نه ڪيا ويندا. ٽيڪنيڪل تجويز ۾، هڪ حلف نامو فراهم ڪرڻو پوندو جنهن ۾ ڄاڻايل هجي ته انهن مالي تجويز ۾ سوڌي رقم / بڊ سيڪيورٽي ڪال ڊپازٽ رکي آهي. مالي تجويز کولڻ وقت جيڪڏهن آڇ جي قيمت جي 2٪ جي برابر سوڌي رقم ڪال ڊپازٽ (ڊيٽا شيٽ موجب) نه ملي ته آڇ غير جوابدار تصور ڪئي ويندي ۽ بنا غور ڪرڻ جي واپس ڪئي ويندي.
7. ڏنل ريٽ ٽينڊر کولڻ واري تاريخ کان نوي (90) ڏينهن تائين ڪارآمد رهندا.

سپرنٽينڊنگ انجنيئر (جوڊيشنل ورڪس)/PM&IU، ورڪس اينڊ سروسز ڊپارٽمينٽ، حڪومت سنڌ، ڪراچي.

I WORK FOR SINDH www.iwork4sindh.com JOB PORTAL BY INFORMATION DEPARTMENT

INF/KRY/1599/2026